

Sigortacılık Kanunu, Yasası

5684 sayılı, numaralı, nolu kanun, yasa

SİGORTACILIK KANUNU

Kanun Numarası : 5684

Kabul Tarihi : 3/6/2007

Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 14/6/2007 Sayı : 26552

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 46 Sayfa:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere bu Kanuna tâbi kişi ve kuruluşların, faaliyete başlama, teşkilât, yönetim, çalışma esas ve usûlleri ile faaliyetlerinin sona ermesi ve denetlenmesine ilişkin hususlar ve sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesine yönelik olarak sigorta tahkim sistemi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

(2) Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, aracılar, aktüerler ile sigorta eksperleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

(3) Sosyal güvenlik kurumları, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi ile bu Kanunun denetimle ilgili hükümleri hariç olmak üzere özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan diğer kuruluşlar bu Kanun kapsamında değildir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunda geçen;

a) Aktüer: Sigortacılık tekniği ile buna ilişkin yatırım, finansman ve demografi konularında olasılık ve istatistik teorilerini uygulayarak, yasal düzenlemelere uygun prim, karşılık ve kâr paylarını hesaplayan, tarife ve teknik esasları hazırlayan kişiyi,

b) Aracı: Sigorta acentesi ve brokeri,

c) Bakan: Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanı,

ç) Birlik: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini,

d) Broker: Sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek, bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranarak ve teminat almak isteyen kişilerin hak ve menfaatlerini gözeterek sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmeyi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasında veya tazminatın tahsilinde yardımcı olmayı meslek edinen kişiyi,

e) Hesap: Güvence Hesabını,

f) İş planı: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin kuruluş amacı ile en az ilk üç yıldaki faaliyetlerine ilişkin tahminlerini ve yükümlülüklerini sürekli olarak yerine getirebileceğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan planı,

g) Komisyon: Sigorta Tahkim Komisyonunu,

Sayfa

10148

ğ) Levha: Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri için Birlik tarafından, sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri için ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından ayrı ayrı düzenlenecek faal olarak çalışanlara ilişkin kayıtları gösterir levhaları,

h) Liste: Sigorta hakemleri listesini,

ı) Minimum garanti fonu: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin sermaye yeterliliğinin en az üçte birine denk düşen tutarı,

i) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

j) Özkaynak: Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ödenmiş veya Türkiye’ye ayrılmış sermayeleri, her türlü yedek akçeleri, yeniden değerlendirme fonu, dağıtılmamış kâr, kâr ve sermaye yedekleri ile Müsteşarlıkça uygun görülecek sermaye benzeri kaynaklar ve diğer kaynaklardan varsa bilanço zararı ile Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer değerlerin düşülmesinden sonra bulunan tutarı,

k) Reasürans şirketi: Türkiye’de kurulmuş reasürans şirketi ile yurt dışında kurulmuş reasürans şirketinin Türkiye’deki teşkilâtını,

l) Sigorta acentesi: Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişiyi,
m) Sigorta eksperî: Sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutad meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişiyi,
n) Sigorta hakemi: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkları çözen kişiyi,
o) Sigorta raportörü: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Komisyona intikal etmiş şikâyetler üzerinde ön incelemeyi yapan kişiyi,
ö) Sigorta şirketi: Türkiye’de kurulmuş sigorta şirketi ile yurt dışında kurulmuş sigorta şirketinin Türkiye’deki teşkilâtını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sigorta Şirketleri ve Reasürans Şirketleri

Sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin kuruluşu

MADDE 3 – (1) Türkiye’de faaliyet gösterecek sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin anonim şirket veya kooperatif şeklinde kurulmuş olması şarttır. Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, sigortacılık işlemleri ve bunlarla doğrudan bağlantısı bulunan işler dışında başka işle iştigal edemez.

(2) Anonim şirket şeklinde kurulacak sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Kurucularının;

1) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmaması,

2) Bir sigorta veya reasürans şirketinin kurucusu veya ortağı olmanın gerektirdiği malî güce ve itibara sahip bulunması,

Sayfa

10149

3) Tasfiyeye tâbi tutulan finansal kuruluşlarda ve hakkında 20 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanan şirketlerde oy hakkının ya da sermayesinin doğrudan veya dolaylı yüzde on ve daha fazla bir oranda veya bu oranın altında olsa bile denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde denetim ve yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,

4) Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi süreli hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla adlî para cezasına mahkûm edilmemiş yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güvenî kötüye kullanma, hileli iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, Devlet sırlarını açığa vurma veya vergi kaçakçılığı suçlarından dolayı hüküm giymemiş olması,

5) Tüzel kişi olması halinde bu tüzel kişinin yönetim ve denetimine sahip kişilerin, malî güç dışında kurucularda aranan diğer şartları taşıması,

b) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve halka açık anonim şirketlerde halka açık olan kısım hariç olmak üzere tamamının nama yazılı olması,

c) Bir holding bünyesinde faaliyet gösterecek olması halinde, holding şirketinin finansal durumunun da sigortacılık faaliyetlerini idame ettirmeye yeterli olması, zorunludur.

(3) Üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapmayan kooperatif şeklinde kurulan sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin;

a) Mütüel (karşılıklı) sigortacılık yapması,

b) Ortak sayısının ikiyüzden az olmaması,

c) Yöneticilerine herhangi bir ayrıcalık vermemesi, zorunludur.

(4) Kooperatiflerin, üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapabilmesi, bu hususun ana sözleşmelerinde açıkça yer alması şartıyla Müsteşarlığın iznine tâbidir. Kooperatif üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapılabilmesi için kooperatiflerin sermayelerini, Müsteşarlıkça belirlenecek miktara yükseltmesi zorunludur.

(5) Yabancı sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin Türkiye’de faaliyet göstermesine ilişkin usûl ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin teşkilâtı

MADDE 4 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yönetim kurulları genel müdür dâhil beş kişiden, denetçiler ise iki kişiden az olamaz. Genel müdür, yönetim kurulunun doğal üyesidir.

(2) Yönetim kurulu üyelerinin malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması; çoğunluğunun en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

Sayfa

10150

(3) Genel müdür ve yardımcılarının, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşıması, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olması ve genel müdürlüğe atanacakların en az on yıl, sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu genel müdür yardımcılıklarına atanacakların yedi yıldan az olmamak üzere sigortacılık, iktisat, işletme, muhasebe, hukuk, maliye, matematik, istatistik, aktüerya veya mühendislik alanlarının en az birinde; diğer genel müdür yardımcılıklarına atanacakların da sorumlu olacakları alanda en az yedi yıl deneyim sahibi olması şarttır. Genel müdür yardımcılıklarından en az birinin sigortacılık veya sigortacılık tekniği ile ilgili konulardan sorumlu olması zorunludur.

(4) Murahhas üyelerin genel müdürde aranan şartları taşıması zorunludur.

(5) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de genel müdür ve genel müdür yardımcılarına ilişkin hükümlere tâbidir.

(6) Denetçilerin, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartları taşımaları, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmaları ve sigortacılık, iktisat, hukuk, maliye, işletme ve muhasebe alanlarında en az üç yıl deneyimi olan kişilerden seçilmesi şarttır.

(7) Sigorta veya reasürans şirketinin hâkim hissedarı tüzel kişilerin yönetim ve denetimine sahip kişilerde de, malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan şartlar aranır.

(8) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri; tüm iş ve işlemlerinin, sigortacılık mevzuatı ve ilgili diğer mevzuata, şirketin iç yönergeleri ile yönetim stratejisi ve politikalarına uygunluğunun sürekli kontrol edilmesi, denetlenmesi ile hata, hile ve usûlsüzlüklerin tespiti ve önlenmesi amacıyla risk yönetim sistemleri de dahil olmak üzere etkin bir iç denetim sistemi kurmak zorundadır. İç denetim, dışarıdan hizmet alımı yoluyla da yapılabilir.

Ruhsat

MADDE 5 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, faaliyete geçebilmek için, faaliyet göstermek istedikleri her bir sigorta branşında Müsteşarlıktan ruhsat almak zorundadır. Alınan ruhsatlar, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Sigorta şirketleri hayat ve hayat dışı sigorta gruplarından sadece birinde faaliyet gösterebilir. Bu gruplarda yer alan sigorta branşları Bakan tarafından belirlenir.

(3) Kuruluş işlemlerini tamamlayan ve ruhsat talebinde bulunan sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, ödenmiş sermayelerini, ruhsat talep edilen sigorta branşları için öngörülen sermaye tutarları ile verilmek istenen teminatlara bağlı olarak, beş milyon Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, Müsteşarlıkça belirlenecek miktara yükseltmek zorundadır. Müsteşarlık, söz konusu miktarı, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak kaydıyla artırmaya yetkilidir.

(4) Kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından itibaren bir yıl içinde ruhsat başvurusunda bulunmamış sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, ticaret unvanlarında sigorta şirketi veya reasürans şirketi ibaresini kullanamaz.

Sayfa

10151

Ruhsat talebinin değerlendirilmesi

MADDE 6 – (1) Ruhsat talebi;

- a) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin kurucuları ile yönetici ve denetçilerinin bu Kanunda öngörülen şartları taşıması,
 - b) İş planına ve ibraz edilen belgelere göre sigorta sözleşmesine taraf olanların hak ve menfaatlerinin yeterince korunamayacağının anlaşılması veya yükümlülüklerin sürekli ve yeterli olarak yerine getirilebilecek şekilde oluşturulmaması,
 - c) Başvurunun yeterli beyan ve bilgileri içermemesi veya bu Kanunda öngörülen şartları taşımadığının anlaşılması,
 - ç) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin, gerekli teknik donanım ya da yeterli sayıda nitelikli personele sahip olmadığının veya ruhsat talep edilen alanda sigortacılık yapma yeterliliğinin bulunmadığının yapılan denetimle tespit edilmesi,
- hallerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda reddedilir.

Ruhsat iptali

MADDE 7 – (1) Bu Kanunun ruhsat iptaline ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla;

- a) Ruhsat verilmesine ilişkin şartların bir kısmının veya tamamının kaybolması halinde, üç aydan az olmamak üzere, Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,
 - b) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın uygun görüşüyle yapılanlar hariç olmak üzere aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdedilmemesi,
 - c) Sigortacılık mevzuatına aykırı uygulamalar sonucunda sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilerin hak ve menfaatlerinin tehlikeye düştüğünün anlaşılması,
 - ç) 20 nci madde hükmü hariç olmak üzere, bu Kanun hükümlerinden doğan yükümlülüklerin ağır şekilde ihlâl edilmesi veya yükümlülüklerin ihlâlinin mutlak hale gelmesi durumunda, Müsteşarlık tarafından, üç aydan az olmamak kaydıyla, verilecek süre içinde durumun düzeltilmemiş olması,
 - d) İş planında belirtilen hedeflerden, Müsteşarlığın bilgisi dahilinde yapılan değişiklik dışında makul nedenler olmaksızın aşırı derecede uzaklaşmış olması,
- hallerinden en az birinin gerçekleşmesi durumunda, sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin ilgili branş ya da bütün branşlardaki ruhsatları Müsteşarlık tarafından iptal edilebilir. Ruhsat iptali, ticaret siciline tescil ve Ticaret Sicil Gazetesi ile Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde ilan ettirilir.

(2) Ruhsatı iptal edilen şirketler, altı ayı geçmemek üzere Müsteşarlık tarafından verilecek süre içinde iptal edilen ruhsatla bağlantılı portföylerini devretmek zorundadır. Aksi takdirde Müsteşarlık re'sen devir de dâhil olmak üzere portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Ana sözleşme değişiklikleri

MADDE 8 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde, Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarıları genel kurul gündemine alınamaz ve genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini ticaret siciline tescil edemez.

Sayfa

10152

İntifa ve oy kullanma haklarının edinilmesi

MADDE 9 – (1) Doğrudan veya dolaylı olarak bir sigorta veya reasürans şirketinin sermayesinin yüzde onunu, yüzde yirmisini, yüzde otuzüçünü veya yüzde ellisini bulacak ya da aşacak şekilde hisse edinimleri ile bir ortağa ait hisselerin söz konusu oranları bulması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu doğuran hisse devirleri Müsteşarlığın iznine tâbidir.

(2) Şirketin denetim ve yönetime etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisse devri, oransal sınırlamalara bakılmaksızın Müsteşarlığın iznine tâbidir.

(3) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine aykırı olarak izin alınmaksızın yapılan hisse devirleri pay defterine kaydolunmaz.

(4) İntifa hakkı ile oy hakkının edinilmesinde de bu madde hükümleri uygulanır.

(5) Doğrudan veya dolaylı olarak sermayenin ya da oy ve intifa haklarının yüzde on ve daha fazlasına sahip olan veya bu oranların altında olsa dahi şirketin denetim ve yönetimine etkili olabilecek şekilde yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazını veren hisselerle sahip olan ortakların, sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması şarttır. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, bu nitelikleri taşımayan ortaklarını Müsteşarlığa bildirir. Kurucularda aranan nitelikleri kaybeden ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde diğer ortaklık hakları kayyım tarafından kullanılır.

(6) Bakan, faaliyet alanları itibarıyla sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin malî bünyelerini olumsuz etkileyecek durumdaki ortaklara, bu şirketlerde hisse sınırlamaları getirebilir.

Tasfiye, birleşme, devir, portföy devri ve iflas

MADDE 10 – (1) Bir sigorta şirketinin kendi talebi ile tasfiye edilmesi, bir veya birkaç şirket ile birleşmesi veya aktif ve pasifleri ile başka bir şirkete devrolunması, sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte kısmen veya tamamen diğer bir şirkete devretmesi Bakanın iznine tâbidir. Reasürans şirketleri hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne aykırı olarak yapılan tasfiye, birleşme, devralma ve portföy devirleri hükümsüzdür.

(2) Müsteşarlık, lüzumu halinde, tasfiye memurlarının değiştirilmesini talep edebilir.

(3) Birleşme, devir ve portföy devirleri, Türkiye çapında dağıtımı yapılan ve tiraj bakımından ilk on sırada yer alan günlük gazetelerden ikisinde, birer hafta arayla en az ikişer defa yayımlanmak suretiyle duyurulur. Sigorta sözleşmeleri devredilen portföyde yer almak kaydıyla portföyünü devreden veya bir şirkete devrolunan ya da birleşen şirketlerle sigorta sözleşmesi akdetmiş olan kişiler; birleşme, devir ya da portföy devrini öğrendikleri tarihten itibaren, devir, birleşme ya da portföy devri nedeniyle, üç ay içinde sözleşmelerini feshedebilir.

(4) Sigorta şirketinin iflası halinde sigortalılar, iflas masasına üçüncü sırada iştirak eder.

(5) Müsteşarlık, lüzumu halinde iflas masasındaki yetkililerin değiştirilmesini talep edebilir.

Sayfa

10153

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta Sözleşmeleri

Sigorta sözleşmeleri

MADDE 11 – (1) Sigorta sözleşmelerinin ana muhtevası, Müsteşarlıkça onaylanan ve sigorta şirketlerince aynı şekilde uygulanacak olan genel şartlara uygun olarak düzenlenir. Ancak, sigorta sözleşmelerinde işin özelliğine uygun olarak özel şartlar tesis edilebilir. Bu hususlar, sigorta sözleşmesi üzerinde ve özel şartlar başlığı altında herhangi bir yanılgıya neden olmayacak şekilde açık olarak belirtilir.

(2) Hayat sigortalılarına ilişkin sözleşmelerin yapılmasına dair teklifnamenin sigorta şirketine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde sigorta şirketi tarafından reddedilmemesi halinde sigorta sözleşmesi yapılmış olur.

(3) Sigorta şirketleri ve sigorta acenteleri tarafından, gerek sözleşmenin kurulması gerekse sözleşmenin devamı sırasında sigorta ettiren, lehdar ve sigortalıya yapılacak bilgilendirmeye ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(4) Sigorta sözleşmelerinde kapsam dahiline alınmış olan riskler haricinde, kapsam dışı bırakılmış riskler açıkça belirtilir. Belirtilmemiş olan riskler teminat kapsamında sayılır.

(5) Sigorta sözleşmelerinde yabancı kelimelere yer verilemez. Yabancı kelimelerin karşılığı olarak Türk Dil Kurumu tarafından belirlenen kelimelerin kullanımı esastır.

Tarifeler

MADDE 12 – (1) Sigorta tarifeleri, sigortacılık esasına ve genel kabul görmüş aktüeryal tekniklere uygun olarak sigorta şirketleri tarafından serbestçe belirlenir. Ancak, bu Kanuna ve diğer kanunlara göre ihdas edilen zorunlu sigortaların teminat tutarları ile tarife ve talimatları Bakan tarafından tespit olunur ve Resmî Gazetede yayımlanır.

(2) Bakan, gerek görülen hallerde hayat, bir yıldan uzun süreli ferdî kaza, sağlık, hastalık ve ihtiyarî deprem sigortaları tarifeleri ile prim, formül ve cetvellerinin uygulamaya konulabilmesini Müsteşarlığın onayına tâbi kılabilir veya özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla gerekli görülen hallerde, tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonlarını, tasdiğe tâbi kıldığı veya tespit ettiği her türlü tarifeyi serbest bırakabilir.

Zorunlu sigortalar

MADDE 13 – (1) Bakanlar Kurulu, kamu yararı açısından gerekli gördüğü hallerde zorunlu sigortalar ihdas edebilir. Sigorta şirketleri, 20 nci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi ile üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla faaliyet gösterdiği sigorta branşlarının kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınmaz.

(2) Müsteşarlık, zorunlu sigortaya konu teşkil eden menfaat üzerinde yapacakları iş ve işlemler nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak zorunlu sigorta denetimi yapabilecekleri belirlemeye yetkilidir.

(3) Bir faaliyetin icrası ya da bir şeyin kullanılması için izin veya ruhsat vermeye veya bunları denetlemeye yetkili merciler ile ikinci fıkra uyarınca belirlenen kurum ve kuruluşlar; yürütecekleri iş ve işlemlerde, yapılması zorunlu sigortaların geçerli teminat tutarları dâhilinde yaptırılıp yaptırılmadığını araştırmakla yükümlüdür. Bu kurum ve kuruluşlar ile izin veya ruhsat vermeye ve denetlemeye yetkili mercilerce, geçerli teminat tutarında sigorta yapılmamış olduğunun tespiti halinde işlem yapılmaz. Geçerli teminat alınana kadar sigortalının zorunlu sigortaya konu teşkil eden faaliyeti yetkili merciler tarafından durdurulur.

Sayfa

10154

Güvence Hesabı

MADDE 14 – (1) Bu Kanunun 13 üncü maddesi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ile ihdas edilen zorunlu sorumluluk sigortaları ile bu Kanunla mülga 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde ihdas edilmiş olan zorunlu sigortalara ilişkin olarak aşağıdaki koşulların oluşması halinde ortaya çıkan zararların bu sigortalarla saptanan geçerli teminat miktarlarına kadar karşılanması amacıyla Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği nezdinde Güvence Hesabı oluşturulur.

(2) Hesaba;

- a) Sigortalının tespit edilememesi durumunda kişiye gelen bedensel zararlar için,
 - b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar için,
 - c) Sigorta şirketinin malî bünye zaafiyeti nedeniyle sürekli olarak bütün branşlarda ruhsatlarının iptal edilmesi ya da iflası halinde ödemekle yükümlü olduğu maddî ve bedensel zararlar için,
 - ç) Çalınmış veya gasp edilmiş bir aracın karıştığı kazada, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca işletenin sorumlu tutulmadığı hallerde, kişiye gelen bedensel zararlar için,
 - d) Yeşil Kart Sigortası uygulamaları için faaliyet gösteren Türkiye Motorlu Taşıt Bürosunca yapılacak ödemeler için,
- başvurulabilir. Bakanlar Kurulu, gerekli görülen hallerde, eşyaya gelecek zararların kısmen veya tamamen Hesaptan karşılanmasına karar vermeye yetkilidir.

(3) Hesabın gelirleri; birinci fıkra belirtilen zorunlu sigortalar ve yeşil kart sigortaları için tahsil edilen toplam primlerin yüzde biri oranında sigorta şirketlerince ödenecek katılma payları ile sigorta ettirenlerden safî primlerin yüzde ikisi oranında tahsil edilecek katılma paylarından oluşur. Bakan, bu oranları binde beşe kadar indirmeye veya tekrar kanunî sınırlarına kadar yükseltmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri, üçüncü fıkra hükmü gereğince kendileri tarafından ödenmesi gereken bir takvim yılına ilişkin katılma paylarını takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar; sigorta ettirenlerden tahsil edilen katılma paylarını ise tahsil edildikleri ayı takip eden ayın sonuna kadar Hesaba yatırmak zorundadır.

(5) Hesap kapsamındaki her zorunlu sigorta ve yeşil kart sigortası için ayrı hesap açılır ve bunların gelir ve giderleri bu hesaplarda izlenir.

(6) Hesabın gelir ve giderleri ile işlemleri, Müsteşarlıkça her yıl denetlenir.

(7) Hesabın kuruluşuna, işleyişine, fon varlıklarının nemalandırılmasına, Hesaptan yapılacak ödemelere, gerek ilgililere gerekse Türkiye Motorlu Taşıt Bürosuna yapılacak rücûlara, 24 üncü madde uyarınca oluşturulacak bilgi merkezine ve Komisyona yapılacak katkı payı ve diğer harcamalara ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Sayfa

10155

Yurt dışında yaptırılacak sigortalar

MADDE 15 – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, Türkiye’deki sigortalanabilir menfaatlerini, Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerine ve Türkiye’de yaptırmak zorundadır.

(2) Ancak;

- a) İhracat ve ithalat konusu mallar için nakliyat sigortası,
- b) Uçak, gemi, helikopter için dış kredi ile satın alındıklarında, münhasıran dış kredi miktarı ile sınırlı olarak ve dış borç ödeninceye kadar; yurt dışından finansal kiralama yolu ile getirilmelerinde ise finansal kiralama sözleşmesi süresi ile sınırlı olarak yaptırılacak tekne sigortaları,
- c) Gemilerin işletilmesinden doğan sorumluluk sigortası,
- ç) Hayat sigortaları,

d) Kişilerin Türkiye haricinde bulunacakları süre için bu süre ile sınırlı olmak kaydıyla veya geçici olarak yurt dışında kaldıkları sırada yaptırabilecekleri ferdi kaza, hastalık, sağlık ve motorlu taşıt sigortaları, yurt dışında da yaptırılabilir.

(3) Bakanlar Kurulu yurt dışında yaptırılacak sigortaların kapsamını genişletmeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Malî Bünye

Teknik karşılıklar

MADDE 16 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülükleri için, bu maddede belirtilen esaslara göre yeteri kadar karşılık ayırmak zorundadır.

(2) Kazanılmamış primler karşılığı; yürürlükte bulunan her bir sigorta sözleşmesine ilişkin olarak yazılan brüt primin gün esasına göre takip eden hesap dönemine veya dönemlerine sarkan kısmından; yürürlükte bulunan yıllık hayat sigortaları ile süresi bir yılı aşan birikim priminin de alındığı hayat sigortalarında ise yazılan brüt primlerden varsa birikime ayrılan kısım düşüldükten sonra kalan tutarın takip eden döneme veya dönemlere sarkan kısmından oluşur. Ancak, gün esasına göre karşılık hesaplaması mümkün olmayan reasürans ve retrosesyon işlemlerinde, sekizde bir esasına göre kazanılmamış primler karşılığı ayrılması mümkündür.

(3) Devam eden riskler karşılığı; sigorta sözleşmesinin süresi boyunca üstlenilen risk düzeyi ile kazanılan primlerin zamana bağlı dağılımının uyumlu olmadığı kabul edilen sigorta branşlarında, ayrıca kazanılmamış primler karşılığının şirketin taşıdığı risk ve beklenen masraf düzeyine göre yetersiz kalması halinde ayrılır.

(4) Dengeleme karşılığı; takip eden hesap dönemlerinde meydana gelebilecek tazminat oranlarındaki dalgalanmaları dengelemek ve katastrofik riskleri karşılamak üzere Müsteşarlıkça belirlenen branşlar için ayrılan karşılıktır. Müsteşarlık, bu karşılığı ikame edecek şekilde, belirlenen usûl ve esaslar çerçevesinde ihtiyat ayrılmasına karar verebilir.

Sayfa

10156

(5) Matematik karşılık; bir yıldan uzun süreli hayat, sağlık, hastalık ve ferdi kaza sigortası sözleşmeleri için sigorta şirketleri tarafından sigorta ettirenler ile lehdarlara olan yükümlülüklerini karşılamak üzere sözleşme teknik esaslarında belirtilen, istatistiksel ve aktüeryal yöntemler kullanılarak hesaplanan karşılıklar ile taahhüt edilmişse, bu karşılıkların yatırıma yönlendirilmesi sonucu elde edilen gelirden sigortalılara ayrılan pay karşılıkları toplamıdır.

(6) Muallâk tazminat karşılığı; kayda geçmiş ancak ödenmemiş tazminat tutarları ile gerçekleşmiş ancak kayda geçmemiş tahmini tazminat tutarları ve bu tazminatlar ile ilgili yapılan gider karşılıkları ve bu tutarların yetersiz kalması durumunda yeterlilik için Müsteşarlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılan ek karşılıklardan oluşur.

(7) İkramiyeler ve indirimler karşılığı; sigorta şirketlerinin ikramiye veya indirim uygulamasına gitmesi durumunda, cari yılın teknik sonuçlarına göre sigortalılar veya lehdarlar için ayrılan ikramiye ve indirim tutarlarından oluşur.

(8) Teknik karşılıklarda reasürör payının, devredilen risk ve primle orantılı olması esastır. Ancak, Müsteşarlık malî açıdan belirleyeceği kriterleri karşılayamayan reasürörlere devredilen işlerde reasürör payının düşülmemesini isteyebilir.

(9) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin varlıkları, teknik karşılıkları karşılayacak düzeyde olmalıdır. Teknik karşılıklara ilişkin usûl ve esaslar ile teknik karşılıkların yatırılacağı varlıklara ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Teminatlar

MADDE 17 – (1) Sigorta şirketleri, yurt içinde akdetmiş oldukları sigorta sözleşmelerinden doğan taahhütlerine karşılık olarak bu maddede belirlenen esaslara göre teminat ayırmak zorundadır.

(2) Hayat branşında faaliyet gösteren sigorta şirketleri, Müsteşarlıkça belirlenen dönemler itibarıyla ayrılan matematik karşılıkları ile muallâk tazminat karşılıklarının toplamından, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca yapılan ikrazlar ve henüz tahsil edilmemiş prim alacakları tutarına isabet eden matematik karşılıkların düşülmesinden sonra kalan tutara karşılık gelen varlıkları Müsteşarlıkça belirlenen süreler içinde ve Müsteşarlık lehine teminat olarak bloke veya ipotek ettirmek zorundadır. Yeni kurulan sigorta şirketlerinde ilk üç yıl itibarıyla tesis edilecek teminat tutarı, şirketin ödenmiş sermayesi de dikkate alınarak Müsteşarlıkça tespit edilir. Ancak, bu şirketlerin bir yıl ve bir yıldan kısa süreli verdikleri hayat, ferdi kaza, sağlık ve hastalık teminatları için dördüncü fıkra hükümleri uygulanır.

(3) Hesap yılı içinde, hayat branşındaki tahsilatı aşacak şekilde bu branşta sigortalılara ödeme yapmak zorunda kalan sigorta şirketlerinin, söz konusu branşa ait teminat olarak gösterilen ve bloke edilen varlıklarından, aşılın miktar dâhilinde Müsteşarlıkça uygun görülecek kısım serbest bırakılır.

(4) Hayat dışı sigorta şirketleri, hesaplama yöntemi yönetmelikle belirlenecek sermaye yeterliliğinin üçte birinden az olmamak kaydıyla teminat olarak minimum garanti fonu tesis eder. Minimum garanti fonu, hiç bir dönemde çalışılan branşlar itibarıyla gerekli olan asgarî sermaye tutarlarının üçte birinden az olamaz. Müsteşarlık tesis edilen minimum garanti fonu varlıkları üzerine bloke veya ipotek tesis ettirmeye yetkilidir. Ancak, bu şirketlerin bir yıldan uzun süreli yaptıkları ferdî kaza, hastalık ve sağlık sigorta sözleşmeleri için ayıracakları teminatlar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Sayfa

10157

(5) Sigorta şirketlerinin faaliyetine son verdiği branşlara ait teminat blokajı, sigortalılara karşı bu branşa ait tüm ödemelerin yapılmış olması kaydıyla Müsteşarlıkça serbest bırakılır. Ancak, şirketin ödeme güçlüğüne düşmesi halinde, Müsteşarlık, sigortalılara teminatlardan ödeme yapılmasına karar verebilir.

(6) Teminatlar, sigortalıların tüm alacakları ödenmeden iflas veya tasfiye masasına dâhil edilemez, haczolunamaz, üzerlerine ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz konulamaz. Ancak, Müsteşarlığın, sigortalı alacaklarının korunması amacıyla teminatlar üzerinde ihtiyati tedbir koydurtma hakkı saklıdır.

(7) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile sigortacılık yapan diğer kuruluşların malî bünye ve özkaynak yeterliliğine ilişkin düzenlemeleri yapmaya ve bloke edilecek varlıkların tür, değerlendirme esasları ile blokaj, deblokaj, ipotek tesisi ve fekkine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu işlemlere ilişkin masraflar ilgili şirket tarafından karşılanır.

Hesap esasları, kayıt düzeni ile temel malî tablo ve malî bünye düzenlemeleri

MADDE 18 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, hesaplarını ve malî tablolarını, Müsteşarlıkça belirlenecek esaslara ve örneğe uygun olarak düzenlemek, ilan ettirmek ve Müsteşarlığa göndermek zorundadır.

(2) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri bilançolarının, kâr ve zarar cetvellerinin ve Müsteşarlıkça uygun görülecek diğer malî tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirilmesi ve ilan ettirilmesi zorunludur. Müsteşarlık, sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin bağımsız dış denetim kuruluşlarınca denetlenmelerini düzenlemeye yetkilidir.

(3) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerince ilan edilen malî tabloların gerçeğe aykırılığının tespiti halinde Müsteşarlık, genel kabul görmüş muhasebe kural ve ilkelerini göz önünde bulundurarak söz konusu malî tabloları düzeltilmiş olarak yeniden ilan ettirebilir.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinden, diğer kanunların zorunlu kıldığı defterlerden başka, özel defterler tutmalarını talep etmeye ve bu defterlerin tâbi olacağı esas ve usûlleri tespiti, belirleyeceği esaslar ve örneklere uygun olarak her türlü bilgi, cetvel, rapor, hesap özetleri ve malî tablolar istemeye, gerekli gördüğü takdirde malî tabloları ilan ettirmeye, sigortacılık sektörünün malî yapısının güçlendirilmesi için finansal oranlar tespit etmeye, şirket kaynaklarının hangi aktiflere ve ne oranda yatırılacağını belirlemeye yetkilidir.

(5) Gerekli görülen hallerde Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinden her türlü bilgi, belge ve raporu istemeye yetkilidir. Konsolide tabloların oluşturulmasında Müsteşarlık ana ortak, ana ortaklık ise konsolide finansal raporlama ile ilgili kuruluşlardan bu konuda her türlü bilgi ve belgeyi talep etmeye yetkilidir.

Aktif azaltıcı işlem yasağı

MADDE 19 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ortakları, yönetim kurulu üyeleri, denetçileri ve çalışanları, şirket ana sözleşmesi veya genel kurul ya da yönetim kurulu kararı ile saptanan hükümler dâhilinde personele yapılan ödemeler, yardım veya verilen avanslar hariç, şirket kaynaklarını dolaylı ya da dolaysız kullanamaz, iyiniyet kurallarına aykırı olarak aktifin değerini düşüren işlemlerde bulunamaz ve hiçbir surette örtülü kazanç aktarımı yapamaz. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri kendi borçları veya sigorta işlemlerinden doğanlar hariç olmak üzere personeli, ortakları, iştirakleri veya diğer kişi ve kurumlar lehine mal varlığını teminat olarak gösteremez, kefil olamaz ve kredi sağlayamaz.

Sayfa

10158

Malî bünyenin güçlendirilmesi

MADDE 20 – (1) Bir sigorta veya reasürans şirketinin minumum garanti fonu tutarını karşılayamadığının, tesis etmesi gereken teminatı tesis edemediğinin, teknik karşılıkları karşılayacak yeterli veya teknik karşılıklara uygun varlıklarının bulunmadığının ya da sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin yahut şirketin malî bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek derecede zayıflamakta olduğunun tespiti hallerinde, Bakan uygun bir süre vererek, malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik olarak ilgili sigorta ve reasürans şirketinden;

- a) Malî bünyesindeki zaafiyetin nasıl giderileceğini ve sigortalıların hak ve menfaatlerinin nasıl korunacağını içeren kapsamlı bir iyileştirme planı sunulması ve uygulanmasını,
- b) Sermayesinin artırılması, ödenmemiş kısmının ödenmesi, sermayeye mahsuben şirkete ödeme yapılması veya kâr dağıtımının durdurulması ya da ilave teminat tesis edilmesini,
- c) Varlıklarının kısmen ya da tamamen elden çıkarılması veya elden çıkarılmasının durdurulmasını, yeni iştirak ve sabit değerler edinilmemesini,
- ç) Malî bünyesini ve likiditesini güçlendirici ve riski azaltıcı benzer tedbirler alınmasını,
- d) Tespit edilecek gündemle genel kurulun olağanüstü toplantıya çağrılmasını veya genel kurul toplantısının ertelenmesini,
- e) Benzeri diğer hususların yerine getirilmesini, isteyebilir.

(2) Ayrıca, Bakan;

- a) Sigorta şirketlerinde şirketin faaliyette bulunduğu sigorta branşlarından, reasürans şirketlerinde ise sigorta gruplarından birine veya tamamına ait sigorta portföyünü teminat ve karşılıkları ile birlikte başka şirket veya şirketlere devretmeye, devralacak şirket bulunmadığı takdirde ise devredilecek portföyün tasfiyesine yönelik her türlü tedbiri almaya,
- b) Sigorta portföyünü sınırlandırmaya,
- c) Yönetim veya denetim kurulu üyelerinden bir kısmını veya tamamını görevden alarak ya da bu kurullardaki mevcut üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya veya sigorta veya reasürans şirketinin yönetiminin kayyım devredilmesini talep etmeye,
- ç) Malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik benzeri diğer tedbirleri almaya,

yetkilidir. 4 üncü maddede öngörülen şartlar, bu fıkranın (c) bendi uyarınca atanacak kişiler için de aranır.

(3) Bu maddede öngörülen tedbirlerin uygulanmaması veya uygulanamayacağının anlaşılması, sigorta veya reasürans şirketinin ödemelerini tatil etmesi, sigortalılara olan yükümlülüklerini yerine getirememesi veya şirket özkaynaklarının minimum garanti fonunun altına düşmesi halinde, Bakan, sigorta veya reasürans şirketinin tüm branşlarda veya ilgili branşlarda yeni sigorta sözleşmesi akdetme ve temdit yetkisini kaldırmaya, ruhsatlarını iptal ve varlıklarını bloke etmeye yetkilidir.

(4) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri dışında ve kendi özel kanunları uyarınca, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre sigorta veya reasürans sözleşmesi yapan diğer kurum ve kuruluşların, sözleşmelerden doğan yükümlülüklerini yerine getiremediğinin ve malî bünyesinin sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye düşürecek şekilde zayıflamakta olduğunun tespit edilmesi halinde, Bakan, malî bünyenin güçlendirilmesine yönelik tedbirler almaya, yönetim ve denetimde yer alan kişilerin tamamını veya bir kısmını görevden alarak yenilerini atamaya veya yönetimin kayyım devredilmesini talep etmeye yetkilidir.

Sayfa

10159

(5) Malî bünye zaafiyetinin kriterleri yönetmelikle belirlenir.

(6) Bu madde uyarınca şirket yönetim ve denetimine atananlar, şirkete ait doğmuş veya doğacak kamu borçlarından, sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarından ve şirketin diğer malî yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz. Bu madde uyarınca atanan kamu görevlileri hakkında ceza davası açılabilmesi Bakanın iznine tâbi olduğu gibi bu kişiler hakkında açılan hukuk davaları da Müsteşarlığa karşı açılmış sayılır. Müsteşarlık tarafından açılan davalar hariç olmak üzere bu kişiler hakkında açılan davalar ve başlatılan soruşturma ve kovuşturmalarda, yargılama giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücreti, Müsteşarlık bütçesinden karşılanır. Türk Ticaret Kanununun yönetim kurulunun ibrasına ilişkin hükümleri bu madde uyarınca atananlar hakkında uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Aktüerler, Aracılar ve Sigorta Ekspertleri

Aktüerler ve brokerler

MADDE 21 – (1) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, yeterli sayıda aktüerle çalışmak zorundadır. Müsteşarlık tarafından aktüerlerin kaydedildiği bir Aktüerler Sicili tutulur. Sicile kaydolunmadan aktüerlik yapılamaz. Aktüerlik unvanının kazanılması ile aktüerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(2) Brokerlik, Müsteşarlıktan alınan brokerlik ruhsatı ile yapılır. Müsteşarlık, ruhsat ile ilgili işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir. Brokerlerin görev ve yetkilerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(3) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin ve sigorta eksperlerinin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile meslekî faaliyette bulunan şirket çalışanları; brokerlik yapamaz, tüzel kişi brokerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışamaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(4) Sigorta brokerliği yapması yasaklananlar, brokerlik ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılmaz ve her ne şekilde olursa olsun bu kişilerle brokerlik mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(5) Sigorta brokerleri ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta eksperleri

MADDE 22 – (1) Sigorta eksperliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır.

(2) Sigorta eksperliği yapmak isteyen kişilerin;

a) Müsteşarlıktan sigorta eksperlik ruhsatı alması,

b) Levhaya yazılı olması,

gerekir.

(3) Yabancı sigorta eksperlerinin faaliyetlerine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Sayfa

10160

(4) Sigorta eksper unvanı, sigorta eksperliği ruhsatnamesinin alınmasından sonra kazanılır. Sigorta eksperliği yapacaklar, ruhsatnamelerini aldıktan sonra Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine başvurur. Müsteşarlık, ruhsatnameye ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi hususunda ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşlarına görev verebilir.

(5) Sigorta eksperinin kaydı;

a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edilmişse,

b) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilmişse,

c) Levhaya yazılmasından itibaren altı ay içinde mesleğini ifa etmezse,

ç) Sigorta eksperliğinden ayrılmışsa,

d) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse, Levhadan silinir.

(6) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta eksperinin yazılı savunması istenir. Ayrıca, Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta eksperinin savunmasının dinlenmesi veya dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gerekir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(7) Levhadan silinmeyi gerektiren hallerinin sona erdiğini ispat eden sigorta eksper, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkarma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta eksperinden kayıt ücreti alınmaz.

(8) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(9) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(10) Gerçek kişi sigorta eksperleri, sigorta eksperliğini mutlak meslek halinde yapmak zorundadır.

Gerçek kişi sigorta eksperleri, bu faaliyetlerine devam ettikleri sürede esnaf veya tacir sıfatıyla mesleğin niteliği ile bağdaşması mümkün olmayan başka bir işle uğraşamaz, sigorta acenteliği ve brokerlik faaliyetinde bulunamaz.

(11) Bir gerçek kişi sigorta eksperleri birden fazla büro açamaz.

(12) Tüzel kişi sigorta eksperleri münhasıran sigorta eksperliği konusunda faaliyet göstermek zorundadır. Tüzel kişi sigorta eksperleri ile iş yapılması durumunda, eksperlik işi tüzel kişiye verilir. Ancak, işi takip edecek olan sigorta eksperine tüzel kişi tarafından yetki belgesi düzenlenir. Ekspertiz raporunda şirket kaşesi yanında gerçek kişi sigorta eksperinin de imzası yer alır. Tüzel kişi sigorta eksperleri nezdinde çalışan sigorta eksperleri, tüzel kişilerden bağımsız olarak iş kabul edemez, ücretli veya maaşlı bir görevde bulunamaz ve hiçbir şekilde bir başka tüzel kişi sigorta eksperinin nam ve hesabına çalışamaz.

(13) Sigorta eksperleri tarafsız olmak zorundadır. Sigorta eksperleri, taraflardan birisi ile arasında tarafsızlığını şüpheye düşürecek önemli nedenler veya taraflardan birisi ile 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 245 inci maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı derecelerde akrabalığı veya bir iş ortaklığı varsa, sigorta eksperliği görevini kabul edemez. Bu hüküm, tüzel kişi sigorta eksperlerinin yanında çalıştırdıkları sigorta eksperleri için de geçerlidir. Bu hükme aykırı olarak düzenlenen raporlar geçersizdir.

Sayfa

10161

(14) Sigorta şirketlerinin, sigorta acentelerinin ve brokerlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile meslekî faaliyette bulunan şirket çalışanları sigorta eksperliği yapamaz; tüzel kişi sigorta eksperlerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz, imzaya yetkili olarak çalışamaz, bunlara ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir.

(15) Sigorta eksperleri ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(16) Sigorta eksperliği yapması yasaklananlar, sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde çalıştırılmayacakları gibi bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta eksperliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(17) Maddî hasarla sonuçlanan trafik kazaları için yetkili sigorta eksperleri tarafından düzenlenmiş, örneği İçişleri Bakanlığınca tespit olunacak rapor, sigorta tazminatının ödenmesinde Karayolları Trafik Kanununun 99 uncu maddesindeki kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı hükmündedir. Ekspertiz raporları tarafından düzenlenen raporlar delil niteliğindedir.

(18) Sigorta eksperleri, kendilerine teklif edilen işi herhangi bir sebep göstermeksizin reddedebilir; ancak, mücbir nedenler ve umulmayan haller hariç olmak üzere en geç üç iş günü içinde işi kabul edip etmediğini, işi teklif edene yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bildirimde bulunmayan sigorta eksperleri, işi kabul etmiş sayılır.

(19) Sigorta eksperleri, sigortacı veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebilir. Sigorta sözleşmesinde, sigorta eksperinin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından tayin edilmesi halinde ücretin hangi tarafca karşılanacağı belirtilir. Sözleşmede belirtilmediği takdirde ücret sigortacı tarafından ödenir. İki sigorta eksperleri tarafından reddolunan kişi, kendisine sigorta eksperleri tayin edilmesini Sigorta Ekspertiz İcra Komitesinden talep edebilir. Tayin olunan sigorta eksperleri, Komite tarafından belirlenen ücret karşılığında işi kabul etmek zorundadır. Ancak, işi kabul zorunluluğu bu maddenin onyedinci fıkrası uyarınca düzenlenen kaza ve zarara ilişkin tespit tutanağı için uygulanmaz.

(20) Ekspertiz ücretinin miktarı, sigorta eksperleri ile kendisini tayin eden taraf arasında serbestçe kararlaştırılır.

(21) Sigorta eksperliği kursları, sınavları ve stajı, yönetmelikle belirlenecek her bir eksperlik dalı için ayrı ayrı yapılır. Sigorta eksperlik kursu ve diğer eğitim faaliyetleri, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa tâbi değildir.

(22) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir kişi, sigorta eksperliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta eksperliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

Sayfa

10162

Sigorta acenteleri

MADDE 23 – (1) Sigorta acenteliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır. Sigorta acenteliği yapmak isteyenlerin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince tutulan Levhaya yazılı olması gerekir.

(2) Sigorta acenteliği yapacakların niteliklerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelik ile belirlenir. Sigorta acenteliği yapacaklar, Müsteşarlıktan bu nitelikleri taşıdıklarını gösteren bir belge alarak Levhaya kayıt olmak için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine başvurur. Müsteşarlık, belge alınmasına ilişkin işlemlerin incelemeye ve onaya hazır hale getirilmesi için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine görev verebilir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için uygun gördüğü ilgili sivil toplum ve meslek kuruluşları ile işbirliği yapabilir.

(3) Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hakkında bu maddenin birinci fıkrasında yer alan Levhaya kayıt zorunluluğu ile Müsteşarlıktan belge almaya ilişkin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(4) Aşağıdaki hallerde sigorta acentesinin kaydı;

- a) Sigorta acenteliği yapması için gerekli nitelikleri kaybetmişse,
- b) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilmişse,
- c) Levhaya yazılmasını müteakip altı ay içinde faaliyete geçmezse,
- ç) Sigorta acenteliğinden ayrılmışsa,
- d) Ticaret veya ticaret ve sanayi odasındaki kaydı silinmişse,
- e) Tespit edilen kayıt ücretini süresi içinde yatırmamışsa veya aidatını üç yıl üst üste hiç ödememişse, Levhadan silinir.

(5) Levhadan silinme kararı verilmeden önce sigorta acentesinin yazılı savunması istenir. Levhadan silinme kararının verilebilmesi için sigorta acentesinin savunmasının dinlenmesi veya savunması dinlenmek üzere kendisine yapılan çağrıya uymamış olması gerekir. Levhadan silinme kararı gerekçeli olarak verilir.

(6) Levhadan silinmeyi gerektiren hallerinin sona erdiğini ispat eden sigorta acentesi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Ancak, hakkında meslekten çıkarma kararı verilmiş olan kişinin bir daha Levhaya yazılması mümkün değildir. Levhaya yeniden yazılan sigorta acentesinden kayıt ücreti alınmaz.

(7) Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlar, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutulabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(8) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan kişi, bu kararlara karşı onbeş iş günü içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu en geç onbeş iş günü içinde görüşünü bildirmek zorundadır. Bu karar kesindir.

(9) 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4/A maddesinin üçüncü fıkrası hükmü sigorta acenteleri için sadece acentelik faaliyeti dolayısıyla sunulan hizmetlerde uygulanır. Sigorta şirketinin sağlayıcı olarak yaptığı ayıplı hizmetlerden sigorta acentesi sorumlu değildir.

Sayfa

10163

(10) Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar ve sözleşme yapmaya veya prim tahsiline, hayat sigortaları veya zorunlu sigortalarla sınırlı olarak yetki verilen sigorta acenteleri hariç olmak üzere kendilerine sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi verilen sigorta acenteleri, bireysel emeklilik işlemleriyle ilgili acentelik faaliyeti dışında başka bir ticarî faaliyette bulunamaz.

(11) Bakanlar Kurulu, yabancı sigorta acentelerinin Türkiye'deki faaliyetleri ile Türkiye'de faaliyet gösteren sigorta acentelerinin yabancı sigorta şirketleri adına Türkiye'deki aracılık hizmetlerine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

(12) Sigorta şirketlerinin, sigorta sözleşmeleri için brokerlik yapanların ve sigorta eksperlerinin yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar sigorta acentelerinin yönetim ve denetim kurullarında görev alamaz; imzaya yetkili olarak çalışamaz; bu şirketlere ortak olamaz ve bunlardan ücret karşılığı herhangi bir iş kabul edemez. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve velayeti altındaki çocukları için de geçerlidir. Ancak, sigorta şirketlerinin yönetiminde, denetiminde bulunan kişiler ile bunlar adına imza atmaya yetkili olanların eş ve velayeti altındaki çocukları için sınırlandırma bu kişilerin faaliyette bulunduğu şirketin sigorta acenteliği içindir.

(13) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi, sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta acenteliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.

(14) Sigorta acenteliği yapmaktan yasaklananlar, sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalıştırılmayacakları gibi bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun sigorta acenteliği mesleğinin icrası için işbirliği yapılamaz.

(15) Sigorta acentesi, acentelik sözleşmesinin sona ermesi halinde, sigorta ettirenlerle yaptığı veya kısa bir süre içinde yapacağı işlerle ilgili sözleşme ilişkisi devam etmiş olsaydı elde edeceği komisyona hak kazanır.

(16) Sözleşme ilişkisinin sona ermesinden sonra sigorta şirketi sigorta acentesinin portföyü sayesinde önemli menfaatler elde ediyor ve hakkaniyet gerektiriyorsa, sigorta acentesi, sigorta şirketinden tazminat talep edebilir. Ancak, sigorta acentesinin haklı bir nedene dayanmaksızın sözleşmeyi feshetmesi ya da kendi kusuruyla sözleşmenin feshine neden olması halinde tazminat hakkı düşer.

(17) Sigorta acenteleri ile bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

(18) Türk Ticaret Kanununun acentelere ilişkin hükümleri sigorta acenteleri hakkında da uygulanır.

Sayfa

10164

ALTINCI BÖLÜM

Meslek Örgütlenmeleri

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği

MADDE 24 – (1) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri, merkezi İstanbul'da bulunan ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğine, ruhsat almalarından itibaren bir ay içinde üye olmak zorundadır. Ancak, Bakanlar Kurulu, üye olma zorunluluğunu kaldırmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri hakkında 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(2) Birlik üyesi olan sigorta şirketi ve reasürans şirketinin, Birlik Yönetim Kurulu tarafından derhal Levhaya kaydedilmesi gerekir. Aşağıdaki hallerde sigorta şirketi ve reasürans şirketinin kaydı;

- a) Almış olduğu ruhsatların tümü iptal edilmişse,
 - b) Tüm branşlarda yeni sigorta ve reasürans sözleşmesi yapma yetkisi kaldırılmışsa,
 - c) Ruhsatın verildiği tarihten itibaren bir yıl içinde veya Müsteşarlığın bilgisi dâhilinde yapılanlar hariç olmak üzere, aralıksız olarak altı ay süre ile sigorta veya reasürans sözleşmesi akdetmemişse,
 - ç) Sigorta şirketi ve reasürans şirketi hakkında iflas veya tasfiye kararı verilmişse,
 - d) Kendisine yapılan tebligata rağmen süresi içinde giderlere katılma paylarını ve aidatlarını ödememişse,
- Levhadan silinir.

(3) Levhaya kayıtlı olmayan sigorta şirketi ve reasürans şirketi Genel Kurulda seçme ve seçilme hakkına sahip değildir. Levhadan silinmeyi gerektiren hallerinin sona erdiğini ispat eden sigorta şirketi veya reasürans şirketi, Levhaya yeniden yazılma hakkını kazanır. Levhaya yeniden yazılan sigorta şirketi ve reasürans şirketinden giriş aidatı alınmaz.

(4) Birlik Yönetim Kurulu gerekli gördüğü hallerde, nedenlerini de açıklamak suretiyle Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunan sigorta şirketi veya reasürans şirketini, Levhaya yazılma şartlarının varlığının devam ettiğini ispatla zorunlu tutabilir. Levhaya yeniden yazılma talebinin reddine ilişkin karar gerekçeli olarak verilir.

(5) Levhadan silinen veya Levhaya yeniden yazılma talebi reddolunan sigorta şirketi ve reasürans şirketi, Yönetim Kurulunun silme veya ret kararına karşı onbeş iş günü içinde Müsteşarlığa yazılı itirazda bulunabilir. Yapılacak itiraz karşısında Müsteşarlık en geç onbeş iş günü içinde kararını bildirmek zorundadır. Müsteşarlığın bu konuda vereceği karar kesindir.

(6) Ruhsatlarının tümü iptal edilen, hakkında iflas ve tasfiye kararı verilen veya başka nedenlerle faaliyeti sona eren sigorta şirketlerinin ve reasürans şirketlerinin Birlik üyelikleri düşer.

(7) Birliğin amacı;

- a) Sigortacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek,
- b) Üyelerinin dayanışma, birlik ve sigortacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak,

c) Haksız rekabeti önlemek üzere gerekli kararları almak ve uygulamaktır.

Sayfa

10165

(8) Birliğin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sigortacılık mesleğinin gelişmesini sağlayıcı önlemler almak, bu amaçla araştırma kuruluşları tesis etmek ve bu konudaki araştırma ve çalışmaları desteklemek.
 - b) Türkiye’de sigortacılığı temsil etmek ve tanıtmak için gerekli girişimlerde bulunmak, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlara gerektiğinde üye olmak ve delege göndermek.
 - c) Gerektiğinde sigorta sözleşmelerine ilişkin rehber tarifeleri hazırlayarak sektörün hizmetine sunmak.
 - ç) Sigortacılık mevzuatı ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek ve aldığı kararların ve önlemlerin uygulanmasını izlemek.
 - d) Uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek, üyelerinin mesleğin gerektirdiği disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, üyeleri arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla, gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak.
 - e) Sigortacılık konusunda eğitim vermek amacıyla ilgili kuruluş ve derneklerle işbirliği yapmak, seminerler ve konferanslar düzenlemek, kitap, dergi ve broşürler yayımlamak.
 - f) Gerekli sayı ve nitelikte sigorta inceleme ve araştırma komiteleri kurmak, görev, yetki ve çalışma şekillerini düzenlemek.
 - g) Üyelerinin yıllık faaliyet sonuçları hakkında her yıl raporlar hazırlamak ve bu raporları üyelerine ve ilgililere dağıtmak.
 - ğ) Sigortalarla ilgili bilgilerin tutulmasını sağlamak ve bu amaçla bilgi merkezi oluşturmak.
 - h) Sigortacılıkta tahkimin işleyişini düzenlemek ve sigorta hakemlerinin listesini tutmak.
- (9) Birlik, ilgili olduğu meslekler konusundaki mevzuat ile almış olduğu karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Müsteşarlıkça alınması talep edilen tedbirleri alır.
- (10) Birlik, Müsteşarlığın uygun görüşü alınarak bu Kanun hükümleri çerçevesinde sigortacılıkla ilgili tüzel kişiliği haiz büro, şirket ve vakıf kurmaya ve kurulu şirketlere iştirak etmeye yetkilidir.
- (11) Birliğin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Başkanlık Divanı, Disiplin Kurulu ve Denetim Kuruludur. Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri Genel Kurul dışında bu organlardan yalnız birinde asıl üye ile temsil edilir.
- (12) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri Genel Kurulda, genel müdür veya vekili tarafından temsil edilir. Müsteşarlık, Birlik Genel Kurulunda temsilci bulundurabilir.
- (13) Genel Kurulca iki yıl için seçilen Başkanlık Divanı; başkan, başkan yardımcısı ile Yönetim Kurulunun ilk toplantıda kendi aralarından seçecekleri saymandan oluşur.
- (14) Birlik Başkanı ile Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu asıl ve yedek üyeleri Genel Kurul tarafından seçilir. Birlik Başkanı Yönetim Kurulunun da başkanıdır. Yönetim Kurulu üye sayısı, Genel Kurul yapıldığı tarihte kayıtlı olan üye sayısına göre belirlenir. Üye sayısı elli ve elliden az ise yedi, elli ve altmış arasında ise dokuz, altmış ve daha fazla ise onbir üyeden ve her halükârda dört yedek üyeden oluşur. Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu, üçer asıl ve ikişer yedek üyeden teşekkül eder. Birlik Başkanı, Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulunun görev süresi iki yıldır. Disiplin Kurulu ve Denetim Kurulu ilk toplantıda bir başkan seçer.
- (15) Birliğin çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı yönetmelikle belirlenir. Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır.

Sayfa

10166

(16) Sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri Birlik üyeliğine girişte ve her yıl Genel Kurul tarafından belirlenen miktarda giriş aidatı öder. Birliğin masraflarına iştirak payları, üyelerinin bir yıl zarfında Türkiye dahilinde elde ettikleri direkt prim gelirleri toplamına göre yönetmelikteki esaslar dairesinde hesap edilir ve paylaştırılır. Aidatlar ve giderlere katılma payları yönetmelikle belirtilen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur. Giderlere katılma paylarının ödenmesine dair kararlar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı resmî belge niteliğindedir.

(17) Birlik, oluşturacağı bilgi merkezinin giderlerine katkı için de sigorta şirketlerinden katılım talep edebilir. Katılma payı, bilgi merkezinde verilerinin toplanmasına karar verilen sigortalara ilişkin şirketler tarafından gerçekleştirilen prim üretiminin binde birini aşmamak üzere Müsteşarlıkça belirlenir.

Müşteşarlık, bu oranın yüzde elli oranında azaltılmasına veya artırılmasına karar verebilir. Bilgi merkezi giderlerine, gerekli görülmesi durumunda, Birlik bütçesinden ve Müşteşarlığın uygun görüşü alınarak Hesaptan katkı sağlanabilir.

(18) Birliğin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Yönetim Kurulunca ikibin Türk Lirasından altıbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası uygulanır.

(19) Birliğin tüm faaliyetleri Müşteşarlık tarafından denetlenir.

Birlik organlarının seçim esasları ve yasaklar

MADDE 25 – (1) Birliğin organ seçimleri gizli oy ve açık tasnif ile yapılır ve organlarda her üyenin bir oy hakkı vardır.

(2) Seçim yapılacak Genel Kurul toplantısından en az onbeş gün önce Birlik seçimleri için üyelerin temsilcilerini belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Seçim yapılacak yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunması halinde, görevli hâkim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanması ve seçimlerin, ertesi günü olan pazar gününün dokuz ile onyediyi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

(3) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile ikinci fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar Birliğin ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

(4) İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde karara bağlanır.

(5) Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ait diğer hususlar onaylanarak Birliğe gönderilir.

(6) Hâkim, aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de hâkim tarafından belirlenir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

(7) Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Sayfa

10167

(8) Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

(9) Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim, yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve Birliğe bildirir.

(10) Listede adı yazılı olmayan üyeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğini Birlik veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat etmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya ayrı ayrı düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersiz sayılır. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

(11) Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usûlsüzlük veya kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek Birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnızca seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

(12) İlçe seçim kurulu başkanına, hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri Birlik bütçesinden karşılanır.

- (13) Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.
- (14) Birlik, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz. Birlik organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremez. Amaçları dışında faaliyet gösteren Birliğin sorumlu organlarının görevine, Bakanın veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtirilir.
- (15) Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlar.
- (16) Göreve son verme hükümleri Birlik Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.
- (17) Bakan veya Müsteşarlığın bu Kanun uyarınca Birlik organları tarafından yürütülen işlemler hakkında verdiği kararları, görevli organlar aynen yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kararları kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri uyarılmasına rağmen yerine getirmeyen Birlik organları hakkında da ondördüncü fıkra hükümleri uygulanır.
- (18) Görevlerine son verilen organ üyelerinin ve tüzel kişi temsilcilerinin cezaî sorumlulukları saklıdır. Bu organların onyedinci fıkra gereğince görevlerine son verilmesine sebep olan tasarrufları hükümsüzdür.

Sayfa

10168

- (19) Millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, Bakan, Birliği faaliyetten men edebilir. Bakanın kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.
- (20) Birlik yönetim ve denetiminde yer alanlar ile Birlik çalışanları, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.

Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi

MADDE 26 – (1) Dört yıl için seçilen ve dokuz kişiden oluşan Sigorta Ekspertleri İcra Komitesinin yedi asıl ve yedi yedek üyesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından tutulan Levhaya kayıtlı ve mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi sigorta ekspertleri arasından, Müsteşarlıkça belirlenen usûl ve esaslara göre seçilir. Ayrıca bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcısı daimî üye olarak atanır. Sigorta Ekspertleri İcra Komitesine seçilebilmek için en az on yıl bilfiil sigorta ekspertliği yapmış olmak gerekir. Yedek üyelere de asıl üyelere aranan nitelikler aranır. Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Tüzel kişi sigorta ekspertleri, Sigorta Ekspertleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta ekspertliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar Sigorta Ekspertleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Ekspertleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardı ardına yapılmış üç toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(2) Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Sigorta ekspertliği faaliyetlerinin adil ve dürüst olması, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının mesleğin gerektirdiği özen, disiplin ve dayanışma içinde çalışması amacıyla meslek kurallarını oluşturmak.
- b) Meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek için gerekli bütün tedbirleri almak ve uygulamak.
- c) Yurt içinde ve yurt dışındaki meslekî gelişmeler ile idarî ve yasal düzenlemeleri izleyerek, bu konuda üyelerini aydınlatmak.
- ç) Sigorta ekspertliği faaliyetine ilişkin olarak, ulusal veya uluslararası malî, iktisadî ve meslekî kurum ve kuruluşlar ile ilişkiler kurmak.
- d) Sigorta ekspertliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla kurslar tertip etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak.
- e) Sigortacılık ve sigorta ekspertliği mesleğine ilişkin gelişmeleri izlemek, bu konudaki yayın ve içtihatları derleyerek meslek mensuplarının yararına sunmak.
- f) Meslekî konularda mütalaa vermek ve yetkili mercilere görüş bildirmek.

- g) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta eksperliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıttan silinme işlemlerini yürütmek.
- ğ) Sigorta eksperleri hakkında sigortacılık faaliyeti ile ilgili konularda disiplin cezası vermek.
- h) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

Sayfa

10169

(3) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usûle ilişkin işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gereğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, ikinci fıkrada sayılan işlemleri yerine getirebilmek için gerektiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ile Müsteşarlığın uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(4) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Eksperleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(5) Sigorta Eksperleri İcra Komitesince, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan sigorta eksperleri hakkında, sigorta eksperliği hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları verilir:

a) Uyarma; sigorta eksperine mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama; sigorta eksperine görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirilmesidir.

c) Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma; sigorta eksperliği sıfatı saklı kalmak üzere altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere meslekî faaliyetten alıkoymadır.

ç) Meslekten çıkarma; sigorta eksperinin meslekten çıkartılarak bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir.

(6) Hakkında meslekten çıkarma kararı verilen tüzel kişi sigorta eksperini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkarma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta eksperliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışamaz.

(7) Meslek kurallarına, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan sigorta eksperleri hakkında, uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır.

(8) Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veya mesleğin genel ilkelerine aykırı harekette bulunan sigorta eksperleri için geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır.

(9) Kasten gerçeğe aykırı ekspertiz raporu düzenledikleri mahkeme kararı ile kesinleşen meslek mensuplarına meslekten çıkarma cezası verilir.

Sayfa

10170

(10) Hakkında meslekten çıkarma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta eksperini, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektilerilebilir. İşten el çektilme kararı, ilgili mercilere derhal duyurulur. İşten el çektilme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta eksperliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması halinde kendiliğinden ortadan kalkar. İşten el çektilme kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olması durumunda kaldırılır.

(11) Üç yıllık bir dönem içinde iki veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan sigorta eksperini hakkında, her yeni suç için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

(12) Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra beş yıllık dönem içinde bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen sigorta eksperleri hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır.

- (13) Kovuşturma ve hüküm tesisi, disiplin soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.
- (14) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi üyeleri hakkındaki soruşturmalar Müsteşarlıkça yapılır. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.
- (15) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise disiplin soruşturması yapılamaz. Ancak, Sigorta Eksperleri İcra Komitesince işe el konulmuş ise bu süre işlemez.
- (16) Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.
- (17) Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda suç teşkil ediyorsa ve bu suç için ilgili kanunlarda daha uzun bir zaman aşımı süresi tespit olunmuşsa, bu maddedeki zaman aşımı süreleri yerine ilgili kanunlardaki zaman aşımı süresi uygulanır.
- (18) Disiplin kararlarına karşı, kararın Sigorta Eksperleri İcra Komitesince tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Müsteşarlığa itirazda bulunulabilir. Müsteşarlık en geç bir ay içerisinde itirazı karara bağlar. Müsteşarlık tarafından verilen kararlar kesindir.
- (19) Disiplin cezalarına ilişkin kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.
- (20) Meslekten çıkarma ve geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezalarından başka bir disiplin cezası verilen sigorta eksperleri, söz konusu cezaların uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Sigorta Eksperleri İcra Komitesine başvurarak haklarındaki disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini talep edebilir. İlgilinin bu süre içinde disiplin cezası almamış olması halinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir.
- (21) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin bu madde uyarınca aldığı karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında Sigorta Eksperleri İcra Komitesince ikibin Türk Lirasından altıbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası uygulanır.
- (22) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.
- (23) Sigorta Eksperleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

Sayfa

10171

- (24) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta eksperlerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.
- (25) Sigorta Eksperleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usûlleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Sigorta Acenteleri İcra Komitesi

MADDE 27 – (1) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulur. Kırk kişiden oluşan Meclis üyeleri, mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi ticaret odası veya ticaret ve sanayi odası mensubu sigorta acenteleri arasından, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince ve Müsteşarlıkça ortaklaşa belirlenen usûl ve esaslara göre seçilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 57 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi hakkında uygulanmaz.

(2) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi üyeleri, dört yıl süre ile görev yapmak üzere dokuz kişiden oluşan Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde görev almak üzere yedi asıl ve yedi yedek üye seçer. Bu Komiteye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulundan bir üye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri veya görevlendireceği yardımcısı daimî üye olarak atanır. Sigorta Acenteleri Sektör Meclisine ve Komiteye seçilebilmek için en az on yıl bilfiil sigorta acenteliği yapmış olmak gerekir. Yedek üyelerde de asıl üyelerde aranan nitelikler aranır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ilk toplantıda kendi içinden bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Tüzel kişi sigorta acenteleri, Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinde ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde genel müdürleri veya şirketi temsile yetkili kişiler tarafından temsil edilir. Geçmiş beş yıl içinde disiplin cezası alanlar ile hakkında sigorta acenteliğine engel bir suçtan dolayı kovuşturma açılmasına karar verilenler kovuşturma tamamlanana kadar Sigorta Acenteleri İcra Komitesine seçilemez ve tüzel kişiyi temsil edemez. Sigorta Acenteleri İcra Komitesinde yer almakla birlikte daha sonra seçim yeterliliğini kaybeden, ardı ardına yapılmış üç

toplantıya geçerli bir özrü olmadan kendisi veya tüzel kişi açısından temsilcisi katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

(3) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Sigorta acenteliği faaliyetlerinin adil ve dürüst bir biçimde yerine getirilmesi, iş ahlakının sağlanması, meslek mensuplarının dayanışma ve sigorta acenteliği mesleğinin gerektirdiği özen ve disiplin içinde çalışması için meslek kurallarını oluşturmak.
- b) Sigorta acenteliğinin etik kurallarını belirlemek ve sigorta acenteliği uygulamalarında birlik sağlanmasına çalışmak.
- c) Sigorta acenteleri arasında haksız rekabeti ve haksız uygulamaları ortadan kaldırmak için gerekli bütün önlemleri almak ve uygulamak.
- ç) Yurt içinde ve yurt dışında sigortacılık ve sigorta acenteliğine ait gelişmeler ile idarî ve yasal düzenlemeleri izleyerek toplayacağı bilgileri mensuplarına ve ilgililere ulaştırmak.
- d) Yurt içinde ve yurt dışında sigorta acenteliği ile ilgili diğer meslek kuruluşları ile ilişki kurmak.
- e) Sigorta acenteliği mesleğinin geliştirilmesi amacıyla gerektiğinde kurslar tertip etmek, seminer ve konferans gibi eğitim faaliyetlerinde bulunmak.

Sayfa

10172

- f) Sigorta acenteliği faaliyeti için gerekli asgarî fizikî şartları belirlemek.
- g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna sunulmak üzere yıllık rapor hazırlamak.
- ğ) Sigortacılık mevzuatı uyarınca sigorta acenteliği yapabilmek için gerekli olan Levhaya kayıt işlemleri ile kayıttan silinme işlemlerini yürütmek.
- h) Sigorta acenteleri hakkında sigortacılık faaliyetleri ile ilgili konularda disiplin cezası vermek.
- ı) Sigorta acentelerinde sözleşme düzenlemeye yetkili personelin niteliklerini belirlemek ve bunlara ilişkin sicil tutmak.
- i) Müsteşarlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararlar en geç onbeş gün içinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kuruluna bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesince alınan kararların işleme konulabilmesine yönelik usûle ilişkin işlemler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu, Sigorta Acenteleri İcra Komitesince kendisine bildirilen kararların gereğini bildirim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yerine getirmek zorundadır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, üçüncü fıkrada sayılan işlemleri yerine getirebilmek için gerektiğinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına görev verebilir.

(5) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 94 üncü maddesi Sigorta Acenteleri İcra Komitesi için de uygulanır. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyelerine ödenecek huzur hakkı ve diğer ödemeler, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun teklifi ve Müsteşarlığın uygun görüşü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulunca tespit edilir.

(6) Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak verilecek disiplin cezalarında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci, 88 inci ve 89 uncu maddesinde belirtilen yetkiler Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kullanılır ve söz konusu Kanunun 87 nci maddesi, sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin suç ve cezaları için de uygulanır. Ancak, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 87 nci maddesinin üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarmaya ilişkin hükümleri; meslekten geçici çıkarma ve meslekten uzun süreli çıkarma şeklinde uygulanır. Sigorta acentelerinin, sigorta acenteliği faaliyetine ilişkin olarak yönetmelikle belirlenecek suçlar için ayrıca meslekten men cezası da verilebilir. Hakkında meslekten çıkarma kararı verilen tüzel kişi sigorta acentelerini temsile ve ilzama yetkili olup meslekten çıkarma kararı verilmesinde sorumluluğu bulunanlar bir daha sigorta acenteliği yapamaz ve başka bir tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışamaz. Hakkında meslekten çıkarma cezası gerektirebilecek mahiyetteki bir işten dolayı soruşturma yapılmakta olan sigorta acentesi, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi kararıyla, tedbir mahiyetinde işten el çektirilebilir. İşten el çekirme kararı, soruşturmanın durdurulmuş veya sigorta acenteliğine engel olmayan bir ceza verilmiş olması halinde kendiliğinden ortadan kalkacağı gibi bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığının sabit olması durumunda da Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından kaldırılır. Gerek işten el çekirme kararı, gerekse bu kararın kaldırılması sigorta acentesinin kayıtlı olduğu odaya ve ilgili mercilere derhal bildirilir. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi üyeleri hakkında sadece sigorta acenteliği faaliyeti dolayısıyla yapılacak disiplin

soruşturmalarının yürütülmesi ve bu fıkradaki disiplin cezalarının verilmesi ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yüksek Disiplin Kurulunun yetkisindedir. Sigorta acenteleri hakkında verilecek disiplin cezaları için Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 92 nci maddesi uygulanır.

Sayfa

10173

(7) Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulunun uygun görüşü ile Levhaya kayıt ücreti veya aidatı belirlemeye yetkilidir. Bu ödemeler Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bütçesine gelir kaydedilir.

(8) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin görevlerini etkin bir biçimde gerçekleştirebilmesi için uygun mekan, yeterli sayıda personel ve gerekli teknik donanımı temin eder.

(9) Müsteşarlık, mevzuata ve sigortacılık sektörünün genel menfaatlerine aykırılık tespit etmesi halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden sigorta acentelerine ilişkin yapılan düzenlemelerin iptal edilmesini veya düzenlemelerde değişiklik yapılmasını isteyebilir.

(10) Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi ile Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin çalışma esas ve usûlleri Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın uygun görüşü ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Bilgi Verme

Denetim

MADDE 28 – (1) Türkiye’de faaliyet gösteren sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, özel kanunlarına göre sigortacılık faaliyetinde bulunan kuruluşlar, sigorta ve reasürans aracıları, sigorta eksperlik faaliyetleri, aktüerler ve sigortacılık işlemi yapan veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren diğer kişilerin her türlü sigortacılık işlemlerinin denetimi, Sigorta Denetleme Kurulu tarafından yapılır.

(2) Sigorta Denetleme Kurulu, bir başkan ile sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılarının oluşur. Bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılığa, sigortaya veya sigortacılık alanında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlara ilişkin hükümlerinin Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığa veya Müsteşarlığa verdiği teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma görev ve yetkileri sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılar eliyle ifa edilir ve kullanılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin faaliyetleri, varlıkları, iştirakleri, alacakları, özkaynakları ve borçları ile kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve malî bünyelerini ve idarî yapılarını etkileyen diğer tüm unsurların, tahsil edilen primler ile birikimlerin değerlendirilmesi ve korunması ile aktüeryal ve finansal hesap ve dengelerin incelenmesi, tespit ve denetimi sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılar tarafından yapılır.

(4) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ile bunların yardımcılar; sigorta şirketleri ve reasürans şirketleri ile bunların bağlı ortaklıkları, iştirakleri, şubeleri ile temsilciliklerinden, aracılar ve bankalar da dahil olmak üzere diğer kişilerden bu Kanun ve diğer kanunların sigortacılıkla ilgili hükümleri bakımından gerekli görecekları bilgileri istemeye ve bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkilidir.

Sayfa

10174

(5) Kamu kurum ve kuruluşları, Birlik ile diğer benzeri sivil toplum ve meslek kuruluşları, bu madde kapsamına giren konu ve işlemlerle sınırlı olmak üzere, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılar tarafından istenecek görevleriyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda vermeye, istenecek defter ve belgeleri ibraz etmeye ve incelemeye hazır bulundurmakla, bilgi işlem sistemini denetim amaçlarına uygun olarak açmaya ve verilerin güvenliğini sağlamaya mecburdur. Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılar bu madde kapsamındaki kuruluşların yönetim ve denetim kurullarının toplantı tutanakları ile bu kurullara verilen raporları istemeye, inceleme konusu olan işlemlerle ilgisi olan diğer kişi, kurum ve kuruluşlar nezdinde inceleme yapmaya yetkilidir.

(6) Sigorta denetleme uzmanları, sigorta denetleme aktüerleri ve bunların yardımcılar tarafından gerçekleştirilen denetim, inceleme ve soruşturmalar sırasında talep edilmesi halinde, incelemeye,

denetime veya soruşturmaya tâbi kuruluşlar tarafından, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinde çalışanların yardımı da dahil olmak üzere her türlü destek sağlanır.

(7) Bu Kanun hükümleri ile diğer kanunlarda yer alan hükümler çerçevesinde, bu Kanuna tâbi kuruluşların faaliyetlerinin, risk yapısının, varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, yükümlülükleri ve taahhütleri, gelir ve gider hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve malî bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların ve bu kuruluşlarca karşılaşılan risklerin gözetim faaliyetleri çerçevesinde tespiti, tahlili, izlenmesi ve ölçülmesi çıkartılacak yönetmeliğe göre Müsteşarlık tarafından yapılır.

(8) Müsteşarlık, bu Kanuna tâbi kuruluşlara ait bilgi ve belgeleri, bu kuruluşların konsolide ve konsolide olmayan bazda malî bünyeleri ve idarî yapılarının mevzuata uygunluğunu izlemek, analiz etmek, ilgili kuruluşlara ait rapor, tablo ve iç denetim raporları ile Müsteşarlığın denetim ve gözetim sonuçlarını karşılaştırmak suretiyle değerlendirmek, elde edilen sonuçlara göre kuruluşların taşıdıkları risklerin türleri, büyüklüğü ve kuruluşları etkileme durumunu, risk yönetim sisteminin güvenilirliği ile denetim riskini dikkate almak suretiyle kuruluşlar hakkında gerekli görülen tüm tedbirlerin alınmasını ve sonuçlandırılmasını sağlamak, söz konusu kuruluşların bağlı ortaklıklarının, malî iştiraklerinin ve şubelerinin faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyen veya etkileyebilecek uygulamaları takip etmek, gerekirse ilgililer nezdinde girişimde bulunmak konularında yetkilidir.

(9) Bu Kanuna tâbi kişi ve kuruluşlar hesap ve kayıt düzenleriyle uyumlu olarak Müsteşarlıkça belirlenen formatlara uygun bir şekilde üretecekleri bilgi, belge, cetvel, rapor ve malî tabloları Müsteşarlıkça belirlenen iletişim kanallarını kullanmak suretiyle belirlenen süreler içinde Müsteşarlığa tevdi etmekle yükümlüdür. Kuruluşlar tarafından elektronik ortamda gönderilen bilgiler, iç denetim sistemi kapsamında yönetim kurulunun sorumluluğundadır.

Bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 29 – (1) Bu Kanuna tâbi kişiler ile sigortacılıkla ilgili her tür meslekî faaliyet icra edenler, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin iştirakleri, bankalar ve diğer kişiler, özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak Müsteşarlıkça istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak haller ile aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklıdır.

Sayfa

10175

(2) Mütakabiliyet çerçevesinde ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak yabancı ülke kanunlarına göre denetime yetkili mercilerin, kendi ülkelerindeki sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların bu Kanuna tâbi Türkiye'deki teşkilât veya ortaklıklarında denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Müsteşarlığın iznine tâbidir. Bu mercilerce istenen bilgiler, açıklanmaması kaydıyla Müsteşarlık tarafından verilebilir. Müsteşarlık, yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde sigortacılıkla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tahkim

Sigortacılıkta tahkim

MADDE 30 – (1) Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Birlik nezdinde Sigorta Tahkim Komisyonu oluşturulur. Sigortacılık yapan kuruluşlardan, sigorta tahkim sistemine üye olmak isteyenler, durumu yazılı olarak Komisyona bildirmek zorundadır. Sigorta tahkim sistemine üye olan kuruluşlarla uyuşmazlığa düşen kişi, uyuşmazlık konusu sözleşmede özel bir hüküm olmasa bile tahkim usûlünden faydalanabilir.

(2) Komisyon, bir Müsteşarlık temsilcisi, iki Birlik temsilcisi, bir tüketici derneği temsilcisi ile Müsteşarlıkça belirlenecek bir akademisyen hukukçu temsilcinin katılımı ile oluşur. Müsteşarlık temsilcisinin asgarî on yıl kamu hizmetinde çalışmış, sigortacılık alanında deneyim sahibi ve en az daire başkanı seviyesinde olması; Birlik temsilcilerinin de 4 üncü maddede genel müdür yardımcısı için öngörülen şartlara sahip olması gerekir. Tüketici derneği temsilcisi ise Türkiye çapında en fazla üyeye sahip tüketici derneğinin önereceği üç aday arasından Müsteşarlıkça seçilir. Komisyon kendi içinden bir Başkan seçer. Komisyonda kararlar üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır. İki yıl için seçilen Komisyon Başkan ve üyelerine, kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

(3) Komisyon aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Müdür ve müdür yardımcılarını atamak.

- b) Birlikçe ayrı bir hesapta izlenecek olan Komisyonun bütçesini hazırlayarak Birliğe sunmak.
 - c) Tahkim sisteminin adil, tarafsız ve etkin bir biçimde işleyişini sağlamak için gerekli önlemleri almak.
 - ç) Komisyonun faaliyet sonuçları hakkında yıllık rapor hazırlayarak Birliğe ve Müsteşarlığa göndermek.
 - d) Bilgi işlem alt yapısını hazırlamak.
 - e) Kanunlarla kendisine verilen diğer görevleri yapmak.
- (4) Komisyon, gerekli görülen yerlerde büro açmaya yetkilidir. Büro müdürünün, Komisyon müdürü ile aynı nitelikleri taşıması zorunludur. Büro müdürüne verilecek görevler Komisyon tarafından belirlenir.

Sayfa

10176

(5) Komisyona bağlı çalışmak üzere bir müdür ve iki müdür yardımcısı, raportörler ile yeterli sayıda personel görevlendirilir. Müdür ve müdür yardımcıları Komisyonca, raportörler ve diğer personel ise müdürün önerisiyle Komisyon tarafından atanır. Görevden alınma, göreve atanma ile aynı usûle tâbidir. Komisyon müdürünün;

- a) Malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,
- b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,
- c) Sigorta hukukunda en az iki yıl veya sigortacılıkta en az beş yıl deneyimi olması, gerekir.

(6) Müdür yardımcılarının (c) bendi hariç olmak üzere beşinci fıkra da sayılan nitelikleri taşıması zorunludur. Ayrıca, müdür yardımcılarının en az birinde iki yıllık sigortacılık deneyimi aranır.

(7) Uyuşmazlıklar, hayat ve hayat dışı sigorta gruplarının sadece birinde görev yapacak olan sigorta hakemleri ve raportörler aracılığıyla çözülür.

(8) Sigorta hakemlerinin;

- a) Malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,
- b) En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,
- c) Sigorta hukukunda en az beş yıl veya sigortacılıkta en az on yıl deneyimi olması, gerekir.

(9) Komisyon nezdinde çalışacak olan sigorta raportörleri, Komisyon müdüründe aranan niteliklere sahip olmak zorundadır.

(10) Sigorta hakemi olmak isteyenlerin gerekli nitelikleri taşıdıklarını belgelemek suretiyle Komisyona başvurması gerekir. Başvurusu uygun görülenler kabul için Müsteşarlığa bildirilir. Müsteşarlığın kabul etmesi halinde ilgilinin ismi, Komisyon tarafından tutulacak ve bir örneği Adalet Bakanlığına gönderilecek olan sigorta hakemliği listesine kaydolunur ve bu listede değişiklik olması halinde de değişiklikler altı aylık dönemler itibarıyla Adalet Bakanlığına ve Müsteşarlığa bildirilir.

(11) Sigorta hakeminin ismi;

- a) Sigorta hakemliği yapmak için gereken nitelikleri kaybetmişse veya tarafsızlık ilkesine aykırı hareket ettiği tespit edilmişse sürekli olarak,
- b) Kendisine ulaşan dosyaları bir yıl içinde en fazla üç kez zamanında sonuçlandırmamışsa bir yıl süreyle,

Listeden silinir.

(12) Tahkim sistemine üye olmak isteyenlerden katılma payı, uyuşmazlık çözümü için Komisyona başvuranlardan ise başvuru ücreti alınır. Uyuşmazlığa düşen taraflar arasında, açık ve yazılı şekilde yapılması gereken sözleşme ile daha yüksek bir tutar belirlenmemişse, hakemin verdiği kırkbin Türk Lirasına kadar olan kararlar her iki taraf için kesindir. Kırkbin Türk Lirasının üzerindeki kararlar için temyize gidilebilir. Her halükârda Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 533 üncü maddesi hükümleri saklıdır. Temyize ilişkin usûl ve esaslar hakkında Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu uygulanır.

Sayfa

10177

(13) Komisyona gidilebilmesi için, sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin, uyuşmazlığa konu teşkil eden olay ile ilgili olarak sigortacılık yapan kuruluşa gerekli başvuruları yapmış ve talebinin kısmen ya da tamamen olumsuz sonuçlandığını belgelemiş olması gerekir. Sigortacılık yapan kuruluşun, başvuru tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde yazılı olarak cevap vermemesi de Komisyona başvuru için yeterlidir.

(14) Mahkemeye ve Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Tüketici Sorunları Hakem Heyetine intikal etmiş uyuşmazlıklar ile ilgili olarak Komisyona başvuru yapılamaz.

- (15) Sigortacılık yapan kuruluşla uyuşmazlığa düşen kişinin Komisyona başvurusu, öncelikle raportörler tarafından incelenir. Raportörler en geç onbeş gün içinde incelemelerini tamamlamak zorundadır. Raportörler tarafından çözümlendirilemeyen başvurular sigorta hakemine iletilir. Uyuşmazlığa hangi sigorta hakeminin bakacağı, Komisyon tarafından sigorta hakemi listesinden seçilir. Komisyon, işin niteliğine bağlı olarak en az üç sigorta hakeminden oluşan bir heyet oluşturulmasına karar verebilir. Ancak, uyuşmazlık konusu miktarın onbeşbin Türk Lirası ve üzerinde olduğu durumlarda heyet teşekkülü zorunludur. Heyet kararını çoğunlukla verir. Hakemler, sadece kendilerine verilen evrak üzerinden karar verir. Seçilen sigorta hakemi mücbir nedenler ve umulmayan haller hariç olmak üzere görevi reddedemez. Bununla birlikte, taraflar, Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununda yer alan hâkimi ret nedenlerine dayanarak hakemi reddedebilir. Ret talebi Komisyona, durumun öğrenildiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde bir dilekçeyle yapılır. Ret talebi üzerine Komisyon müdürü, iki tarafın görüşlerini dinledikten sonra bu konuda en geç beş iş günü içinde karar verir.
- (16) Hakemler, görevlendirildikleri tarihten itibaren en geç dört ay içinde karar vermeye mecburdur. Aksi halde, uyuşmazlık yetkili mahkemece halledilir. Ancak, bu süre tarafların açık ve yazılı muvafakatleriyle uzatılabilir. Hakem, kararını Komisyon müdürüne tevdi eder. Komisyon müdürü, kararı, en geç üç iş günü içinde, Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 532 nci maddesi uyarınca gereğinin yapılabilmesi için davayı görmeye yetkili mahkemeye iletir.
- (17) Hakemlik ücreti, Komisyona başvuru ücreti ve üyeliğe katılma payı, Komisyonun görüşü alınarak Müsteşarlıkça belirlenir; hakem ücreti Komisyon tarafından ödenir.
- (18) Sigorta hakemleri ve raportörler tarafsız olmak zorundadır. Sigorta şirketlerinin, reasürans şirketlerinin, sigortacılık yapan diğer kuruluşların, sigorta eksperlerinin, sigorta acentelerinin ve brokerlerin ortakları, yönetim ve denetiminde bulunan kişiler ve bunlar adına imza atmaya yetkili olanlar ile tüm bu kuruluşlarda meslekî faaliyette bulunanlar ve sigorta eksperleri, sigorta acenteleri ve brokerler sigorta hakemliği yapamaz. Bu sınırlandırmalar söz konusu kimselerin eş ve çocukları için de geçerlidir. Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun 28 inci maddesi sigorta hakemleri hakkında da uygulanır.
- (19) Komisyonda görev alanlar, hakemler ve raportörler, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ilgililerin izni olmaksızın açıklayamaz. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması zorunludur.
- (20) Komisyonun yapısı ve görevleri ile Komisyon müdürü ve Komisyon müdür yardımcılarının nitelikleri, çalışma usûl ve esasları, raportörlerin, sigorta hakemlerinin çalışma usûl ve esasları, kararların ne şekilde düzenleneceği, Komisyona başvuru esasları, Liste tutulmasına ve bütçeye ilişkin esaslar ile katılım ücreti gibi hususlar yönetmelikle belirlenir.

Sayfa

10178

(21) Müsteşarlık bu maddede yer alan maktu para miktarlarını, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Üretici Fiyatları Endeksi artış oranını aşmamak suretiyle artırmaya yetkilidir.

(22) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanununun hükümleri, sigortacılıktaki tahkim hakkında da kıyasen uygulanır.

(23) Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu çerçevesinde yapılacak tahkim için seçilecek hakemlerin de bu maddede sigorta hakemleri için aranan nitelikleri taşıması gerekir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sigortacılık eğitim merkezi ve diğer organizasyonlar

MADDE 31 – (1) Bakan, sigortacılıkla ilgili özellik taşıyan konular için gerekli sınavların tarafsız bir şekilde yapılması, yurt içi veya yurt dışı ya da uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki eğitim taleplerinin karşılanması ve benzeri amaçlarla sigortacılık eğitim merkezi kurmaya yetkilidir. Sigortacılık eğitim merkezinin giderleri, sigortacılık alanında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının katkılarından, merkezin hizmet vereceği ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarından ve hibelerden yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde karşılanır. Sigortacılık eğitim merkezince yerine getirilecek eğitim faaliyetleri, Özel Öğretim Kurumları Kanununa tâbi değildir.

(2) Dernek, federasyon ve birlik gibi belirli bir kanuna tâbi olarak kurulan kuruluşlar hariç olmak üzere sigortacılık ve reasürans uygulamaları ile ilgili olarak organizasyonlar oluşturulması Bakanın iznine tâbidir.

(3) Sigortacılık eğitim merkezi ile ikinci fıkra uyarınca oluşturulacak organizasyonlara ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İyiniyet

MADDE 32 – (1) Sigorta şirketleri ve aracılar, her çeşit broşür, izahname ve diğer belgeler ile ilan ve reklamlarını, taahhütleriyle sigortalıya sağlayacakları hak ve menfaatlerin sınır ve kapsamı dışında bir anlayışa neden olacak şekilde düzenleyemez ve kişi ve kuruluşlara gerçeğe aykırı, yanıltıcı, aldatıcı ve haksız rekabete yol açan beyanda bulunamaz. Bu hükme aykırılığın tespiti halinde durum, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca faaliyet gösteren Reklam Kuruluna bildirilir.

(2) Sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperleri sigortalıların hak ve menfaatlerini tehlikeye sokabilecek hareketlerden kaçınmak, mevzuat ve işletme planı esaslarına uygun faaliyette bulunmak, sigortacılığın icaplarına ve iyiniyet kurallarına uygun hareket etmek zorundadır.

(3) Sigorta şirketleri, iyiniyet kurallarına aykırı olarak sigorta tazminatının ödenmesini geciktiremez.

(4) Müsteşarlık, sigorta şirketleri, reasürans şirketleri, aracılar ve sigorta eksperlerinin yukarıda sayılan kurallara uymalarını sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

(5) Kişilerin, sigorta şirketini seçme hakkı sınırlandırılmaz. Bir sözleşmenin unsurları içinde, taraflardan birinin bu sözleşmede yer alan herhangi bir hususta sigorta yapmaya zorunlu tutulduğu hallerde, söz konusu sigortanın belli bir şirkete yaptırılmasına ilişkin sözleşmeye konulmuş her türlü şart hükümsüzdür.

Sayfa

10179

İhtisas komiteleri

MADDE 33 – (1) Müsteşarlık, bu Kanunun gerekli kıldığı tarife ve talimatlar ile sigortacılığın geliştirilmesi için araştırma ve inceleme yaptırılması amacıyla sigortacılık konusunda bilgi ve uzmanlık sahibi kişilerden oluşacak ihtisas komiteleri kurabilir. Oluşturulacak komitelerin giderleri, Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça onaylanacak esaslar uyarınca sigortacılık alanında faaliyet gösteren ilgili meslek kuruluşu tarafından karşılanır.

(2) İhtisas komitelerinin çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

ONUNCU BÖLÜM

Cezalar

İdari cezalar

MADDE 34 – (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları kapsamında belirlenecek esaslara aykırı davranışlar ile 5 inci maddesine aykırı olarak ruhsatsız faaliyet gösterenlerin işyerleri, Bakanın talebi üzerine valiliklerce bir yılı geçmemek üzere geçici olarak kapatılacağı gibi ilan ve reklamları da durdurulur ya da toplatılır.

(2) Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen başka işle iştigal yasağına aykırı davranılması halinde yirmibeşbin Türk Lirası,

b) 4 üncü maddesinin iki ilâ yedinci fıkralarında belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin şirketçe atanmasından ve bu fıkralarda belirtilen nitelikleri taşımayan kişilerin maddede belirtilen görevleri üstlenmesinden dolayı uyarılan şirketin ya da ilgilinin, bu uyarının gereğini bir ay içinde yerine getirmemesi halinde sekizbin Türk Lirası; sekizinci fıkrası uyarınca etkin bir iç denetim sistemi kurulması ve yeteri kadar iç denetim elemanı çalıştırılması zorunluluğuna aykırı davranılması halinde uyarılan şirketin altı ay içinde durumunu düzeltmemesi halinde onbin Türk Lirası,

c) 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yaptırılmamış olması halinde sekizbin Türk Lirası,

ç) 7 nci maddesi uyarınca gerekli tescil ve ilan işlemlerinin yapılmamış olması halinde onikibin Türk Lirası,

d) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca gerekli bildirim Müsteşarlığa yapmayanlar sekizbin Türk Lirası,

e) 10 uncu maddesine aykırı olarak gerekli iznin alınmaması halinde onikibin Türk Lirası,

f) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak genel şart düzenlemelerine aykırı davranılması halinde onbin Türk Lirası,

g) 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı davranılması halinde beşbin Türk Lirası,

ğ) 17 nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca gerekli masrafların karşılanmaması halinde ikibin Türk Lirası,

h) 18 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı davranılması, dördüncü fıkrası uyarınca özel defter tutma, malî tabloları ilan etme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi ve dördüncü fıkraya

uyarınca şirket aktif yapıları da dahil olmak üzere Müsteşarlıkça belirlenecek esas ve usûllere aykırı davranılması halinde onikibin Türk Lirası,

Sayfa

10180

ı) 21 inci maddesine göre aktüer çalıştırma zorunluluğuna uyulmaması halinde onsekizbin Türk Lirası,
i) 32 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca alınan tedbirlere ve beşinci fıkrası hükmüne aykırı davranılması halinde yirmibin Türk Lirası,
j) Bakanlar Kurulu, Müsteşarlığın bağlı bulunduğu Bakanlık ve Müsteşarlık tarafından bu Kanuna göre alınan kararlara, çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde, bu Kanunda ayrıca öngörülmüş bir cezanın olmadığı hallerde onikibin Türk Lirası, idarî para cezası uygulanır.

(3) İdarî para cezaları Müsteşarlıkça uygulanır.

Adli cezalar

MADDE 35 – (1) Bu Kanuna göre ruhsat almadan risk üstlenmek suretiyle sigortacılık faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanlarında ya da her türlü belgeleri yahut ilan ve reklamlarında veyahut kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan, bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde bulundukları izlenimini yaratacak söz ve işaretleri kullanan gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve altıyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına aykırı olarak Müsteşarlıktan izin alınmadan sigorta sözleşmesi yapan kooperatiflerin yetkilileri beşyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetimleri ve sorumlulukları altında bulunan kuruluşa ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirmeleri halinde, altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, kuruluşun uğradığı zararı da tazmine mahkûm edilir.

(4) Üçüncü fıkarda gösterilen suç, kuruluşu aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse fail, oniki yıldan az olmamak üzere hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı, meydana gelen zararın üç katından az olamaz. Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmesi halinde verilecek ceza üçte bir oranında indirilir.

(5) Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu Kanunda gösterilen mercilere, denetim görevlilerine, mahkemelere ve diğer resmî dairelere yanıltıcı şekilde yanlış ya da gerçeğe aykırı bilgi veya belge veren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin yetkilileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

Sayfa

10181

(7) Bu Kanuna tâbi kuruluşların itibarını zedeleyebilecek ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan ya da bu yolda asılsız haberler yayanlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır. Bu fiilin 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda yazılı araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzer yayın araçlarından biri ile işlenmesi halinde hapis cezası iki yıldan dört yıla kadar uygulanır. İsimleri belirtilmese dahi bu Kanuna tâbi kuruluşların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüte yol açarak bu kuruluşların malî bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayanlar dörtyüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(8) Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar ile sigorta hakemleri ve raportörleri, sıfat veya görevleri dolayısıyla öğrendikleri, bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları, görevlerinden ayrılmalarından sonra dahi, bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan

başkasına açıklamaları veya kendi yararına kullanmaları halinde iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ve üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(9) Bu Kanuna tâbi kuruluşların görevlileri ve yetkilileri, bu maddenin sekizinci fıkrasında yazılı kişiler hariç olmak üzere bu Kanuna tâbi kişiler ile bunların yanında çalışanlar ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla sigortacılık sektöründe iş görenler, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu Kanuna tâbi kuruluşlara veya sigorta sözleşmesi ile ilgili kişilere ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamaları halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(10) Sekiz ve dokuzuncu fıkralarda yazılı kişilerin bu fıkralarda belirtilen türden sırları kendileri ya da başkalarına yarar sağlamak amacıyla açıklamaları halinde, bu kişiler üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, fiilin önemine göre bu kişilerin görev yapmaları sürekli veya altı aydan bir yıla kadar geçici olarak yasaklanır.

(11) Gerçeğe aykırı malî tablo düzenleyenler ile bunları tasdik eden sigorta şirketi ve reasürans şirketi denetçileri adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak adli para cezası, gerçeğe aykırılık tutarının yüzde birinden az olamaz.

(12) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarında yazılan izinleri almayanlar üçyüz günden az olmamak üzere; altıncı fıkrasına göre belirlenen hisse sınırlamalarına uymayanlar dört yüz günden az olmamak üzere; üçüncü fıkrasına aykırı olarak izin alınmadan yapılan hisse devirlerini pay defterine kaydettirenler ise dört yüz günden az olmamak üzere bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(13) Bu Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olarak tarifeleri Müsteşarlığın onayı olmaksızın uygulayanlar beşyüz günden az olmamak üzere; Müsteşarlığın tespit ve ilan ettiği aracılık komisyonları dışında komisyon verenler üçyüz günden az olmamak üzere; bu komisyonları alanlar ise yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(14) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak sözleşme yapmaktan kaçınanlar beşyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

Sayfa

10182

(15) Bu Kanunun 15 inci maddesine aykırı şekilde Türkiye’de sigortalananabilir menfaatlerini Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketleri haricinde ve Türkiye dışında sigorta ettirenler adli para cezası ile cezalandırılır.

(16) Bu Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasına aykırı olarak yeteri kadar karşılık ayırmayanlar ile iki ilâ yedinci fıkralarına aykırı olarak teknik karşılık ayıranlar ve sekizinci fıkrasına aykırı olarak reasürör payını belirleyenler; 17 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı olarak teminat, dördüncü fıkrasına aykırı olarak minimum garanti fonu tesis edenler ile beşinci fıkra uyarınca teminatlardan ödeme yapmayanlar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı, yerine getirilmeyen yükümlülüğün veya yükümlülük eksik olarak yerine getirilmiş ise eksik kalan miktarın yüzde onundan az olamaz.

(17) Bu Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırı davrananlar bin güne kadar; aykırılığın, iyiniyet kurallarını ihlâl edici şekilde aktiften düşürmesi halinde bu işlemi yapanlar, ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, adli para cezasının miktarı aktifte gerçekleşen azalmanın yüzde yirmisinden az olamaz.

(18) Bu Kanunun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden brokerler üçyüz günden az olmamak üzere; sigorta brokerliği dışında sigorta acenteliği ve eksperlik yapanlar dört yüz günden az olmamak üzere; dördüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(19) Bu Kanunun 22 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca belirlenecek esaslara aykırı hareket edenler üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onuncu fıkrasına aykırı olarak sigorta eksperliği dışında başka bir işle uğraşanlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onbirinci fıkrasına aykırı olarak birden fazla büro açanlar altmış günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onikinci fıkrasına aykırı hareket eden gerçek kişi sigorta eksperleri ve tüzel kişi sigorta eksperlerinin yetkilileri yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onüçüncü fıkrasına aykırı olarak görev kabul eden sigorta eksperleri ile tüzel kişi sigorta eksperinin yanında çalışan sigorta eksperleri veya tarafsızlığı ihlâl eden sigorta eksperleri beşyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; ondördüncü fıkrası hükmüne aykırı davrananlar üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onaltıncı fıkrasına aykırı hareket edenler ile bu fıkra gereğince sigorta eksperliği ile ilgili faaliyetlerde

çalışmaması gerektiği halde çalışanlar ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; yirmiikinci fıkrasına aykırı olarak sigorta eksperliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beşyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; sigorta eksperliği yaptığı izlenimini uyandıranlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(20) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasına aykırı olarak ticarî faaliyette bulunanlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onikinci fıkrasına aykırı davrananlar üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; onüçüncü fıkrasına aykırı olarak sigorta acenteliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beşyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; sigorta acenteliği yaptığı izlenimini uyandıranlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; ondördüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ile bu fıkra gereğince sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalışmaması gerektiği halde çalışanlar ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

Sayfa

10183

(21) Sigorta acenteliği yapamayacaklarla, sigorta acenteliği sözleşmesi yapan sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri beşyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; prim tahsil etme veya sözleşme yapma yetkisi verilemeyeceklerle bu yetkileri veren sigorta şirketlerinin bu işten sorumlu yöneticileri üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile; bu yetkileri kabul eden kişiler ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(22) Hakkında meslekten çıkarma kararı verildiği halde bu Kanunun 26 ncı maddesinin altıncı fıkrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta eksperinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştıranlar ile hakkında meslekten çıkarma kararı verildiği halde 27 nci maddenin altıncı fıkrasına aykırı olarak tüzel kişi sigorta acentesinde denetçi veya temsile ve ilzama yetkili olarak çalışanlar ve bu kişileri çalıştıranlar bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ve üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(23) Bu Kanuna aykırı olarak ruhsatı olmadan brokerlik ve sigorta eksperliği yapanlar; Müsteşarlıktan uygunluk belgesi olmadan sigorta acenteliği yapanlar ile Aktüerler Siciline kaydolmadan aktüerlik yapanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ve dört yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(24) Bu Kanunda öngörülen süre içinde Birliğe üye olmayan sigorta şirketleri ve reasürans şirketlerinin yetkilileri ile Levhaya kayıtlı olmadan sigorta eksperliği veya sigorta acenteliği faaliyetinde bulunanlar yüzelli günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(25) Aktüer ve broker yetki veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beşyüz günden az olmamak üzere, bu işleri yaptığı izlenimini uyandıranlar yüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(26) Bu Kanunun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki izni almadan sigortacılıkla ilgili organizasyon oluşturanlar üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

(27) Bu Kanunun 32 nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı davrananlar ile üçüncü fıkrasına aykırı olarak iyiniyet kurallarını ihlâl edici şekilde sigorta tazminatı ödemesini geciktirenler üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

Kovuşturma

MADDE 36 – (1) Bu Kanunda yazılı suçlardan dolayı kovuşturma yapılması Müsteşarlık tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Müsteşarlık aynı zamanda katılan sıfatını kazanır.

(2) Cumhuriyet savcısının kovuşturmayla yer olmadığına karar vermesi halinde, Müsteşarlık, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre kendisine tebliğ edilecek kararlara karşı itiraza yetkilidir.

(3) Araçlar ile sigorta eksperlerinin bu Kanunda suç sayılan fiilleri hakkında yapılacak kovuşturmalar ile bu Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına ve 35 inci maddesinin altı ilâ dokuzuncu fıkralarına aykırılıktan dolayı yapılacak kovuşturmalar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Sayfa

10184

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Atıflar, Değiştirilen ve Yürürlükten

Kaldırılan Hükümler

Atıflar

MADDE 37 – (1) Diğer mevzuatta mülga 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

(2) Diğer kanunlarda Müsteşarlık denetim biriminde çalışan aktüerleri ifade etmek üzere kullanılan tüm ibareler "Sigorta Denetleme Aktüeri" olarak uygulanır.

MADDE 38 – (1) **(18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 39 – (1) **(13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 40 – (1) **(25/11/1999 tarihli ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 41-42 – (1) **(28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 43 – (1) **(14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 44 – (1) **(14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun hükmü olup yerine işlenmiştir.)**

MADDE 45 – (1) 21/12/1959 tarihli ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 25/6/1927 tarihli ve 1160 sayılı Mükerrer Sigorta Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 107 nci maddesinin üçüncü fıkrası, 108 inci maddesi ile ek 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabının sorumlulukları ile varlıklarının, alacaklarının ve yükümlülüklerinin tamamı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Hesaba devrolunur. Karayolu Trafik Garanti Sigortası Hesabıyla ilişkili olarak açılan davalar ve yapılan takipler Hesapla ilişkili olarak devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlıkça çıkartılır.

(2) Bu Kanunda öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(3) Bu Kanunun 12 nci maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fıkrası hükmü ile 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının garanti fonu varlıkları üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü yürürlüğe girene kadar, bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaya devam olunur.

10185

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde durumlarını, bu Kanunun 5 inci maddesi gereğince tespit edilecek branş ayırımına uyumlu hale getirmeyenler, yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte hayat sigortasına ilişkin portföylerini devretmemiş bulunan karma şirketler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu portföylerini devretmek zorundadır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen şirketlerin sigorta portföyünü kısmen veya tamamen devralmayı kabul eden bir veya birkaç sigorta şirketi bulunduğu takdirde portföy, Bakan tarafından re'sen devredilir. Portföyü devrolmamış şirketler devir işlemi gerçekleşene kadar hayat sigortası branşında yeni sigorta sözleşmesi akdedemez, riski artırıcı nitelikte zeyil, temdit ve yenileme yapamaz.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Kanunun 20 nci maddesinin altıncı fıkrası hükmü bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu uyarınca atanmış kişiler ile bu kişiler hakkında açılmış davalar ve takipler için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu Kanunla mülga 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununun 25 inci maddesi uyarınca ayrılan deprem hasar karşılıkları, bu Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen üç ay içinde ihtiyarî yedek akçelere devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce düzenlenmiş olan eksperlik ve brokerlik ruhsatları, Müsteşarlık tarafından değiştirilinceye kadar geçerlidir. Söz konusu değiştirme işlemini, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde yaptırmayanlar meslekî faaliyette bulunamaz. Sigorta eksperlerinin eksperlik faaliyetine devam edebilmesi için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Levhaya kaydını yaptırması da gerekir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Sigorta acenteleri, bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Müsteşarlıktan uygunluk belgesi almak ve Levhaya kayıt olmak zorundadır. Bu zorunluluğu yerine getirmeyenler sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamaz.

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yürürlüğe girmesinden önce taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis veya sigortacılık mevzuatına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya birden fazla ağır para cezasına yahut cezası ne olursa olsun basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, görevi kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, karapara aklama veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunanlar sigorta şirketlerinde veya reasürans şirketlerinde kurucu olamaz, sigorta acenteliği, brokerlik ve sigorta eksperliği yapamaz ve bu amaçla kurulmuş tüzel kişilerde ortak olamaz ve çalışamaz.

Sayfa

10186

(2) Bu Kanunda sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularının niteliklerine yapılan atıflar için de birinci fıkra hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) Bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada ülkede tedavülde bulunan para 28/1/2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümleri gereğince Yeni Türk Lirası olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.

Yürürlük

MADDE 46 – (1) Bu Kanunun;

a) 12 nci maddesinin tarife serbestisine ilişkin birinci fıkrası hükmü ile 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının garanti fonu varlıkları üzerine bloke konulabilmesi ve ipotek tesis ettirilebilmesine ilişkin hükmü, yayımı tarihinden üç ay sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.